

AKTUELT

- 4 Flying Chicks 2008
- 6 Go Vertical '08
- 8 Boogie i Fyresdal Hva er det egentlig som foregår i de Telemarkske skoger?
- 10 Veteraner hedrer Veteraner
- 12 Bail Out De lekende ambassadørene
- 18 Sommeren 2008 på Jarlsberg
- 20 Tramp i kalotten Cessnaeiere, foren dere!
- 22 Tramp i kalotten Flysituasjonen – Østra Æra 2008
- 24 Norsk redkord 2008 – hva skjer?
- 26 Dive – plane out – flare Skjermkjøring krever hensyn
- 34 Eksponeere etter «line of flight» Normann Kent workshop
- 36 Gøy på landet
- 38 Jenterekord 20 freeflyere

KONKURRANSER/LAG

- 40 VM i fallskjermhopping Maubeuge, Frankrike 2008
- 44 NM i fallskjerm 2008
- 48 Arctic Eight
- 49 Hej Fallskärm Norge
- 50 Helix takker for seg

FRA SENTRALT HOLD

- 52 Faste spalter fagsjef og leder
- 52 Hendelsesrapporter fra SU
- 54 Norsk deltakelse i VM 2008
- 55 Nytt legemiddel på dopinglista Antidoping Norge

SETT & HØRT

- 56 Down'n'dirty rykter og sladder fra inn- og utland
- 60 Klubbnytt Sylvknapp Boogie
- 62 Klubbnytt 45.000 til TV-aksjonen

Forsidebildet:

VIDAR ANTONSEN **FOTO**

ARCTIC EIGHT, BODØ FSK. NM KONKURRANSEHOPP OVER ÆRA.

MATERIELL FRIST

Materiellfrist for Frittfall #4/2008 og kalender 2009 **7. november**

Utsendelse **5. desember**

Send stoff, ideer eller spørsmål til **quitila@online.no**

Idrettssatsing

KITT **REDAKTØR**

Jeg må få gratulere Mathias, Kristian og Håvard i Skywalkers med innsatsen som sikret dem velfortjente sølvmedaljer i VM! Møt de tre sympatiske guttene i Bail-out intervjuet.

Herfra skjener idrettssatsingen videre. Skywalkers avviker kontrollert. Arcteryx legger opp med snittet på topp, dog uten høyt begjært pallplassering. Helix takker av etter hederlig innsats. Lykke til med livet som sivilister, og takk for innsatsen til de av dere som nå legger toppsatsingen på hylla. Måtte motivasjonen bli sittende gjennom WAG og WG!

Styret har lagt opp til en nødvendig og helt selvsagt overgangsplan som skal bidra til å sikre kompetanseoverføring til nye landslag. I fare for å bli kalt pessimist; jeg antar at vi tross overlappen må noen skritt nedover på internasjonale resultatlister etter dette? Både i FS og FF. Det er helt meningsløst å gnæge på lederplass om at dette burde vi ha forutsett, demmet opp for, jobbet med, gjort annerledes. Jeg er rett og slett spent på hvilken strategi styret vil velge for å ivareta den investeringen vi har lagt millioner i på idrettssiden de senere årene, og som skulle komme forbundet til gode i form av aktivitet og kvalitet.

Dette er en av flere gode saker å jobbe med frem mot neste årsmøte. God arbeidslyst!

blue skies

Redaksjonen: ansvarlig redaktør og annonse/økonomi: KITT GRØNNINGSÆTER - quिता@online.no
fotojournalist: VIDAR ANTONSEN - vidar_antonsen@msn.com, journalist: TORE NAGEL - torenag@online.no.

• Layout: MARIANNE HOLEN, Sago AS - marianne@sago.no • Trykk: o7 Gruppen AS

REDAKSJONENS ADRESSE: FRITTFALL c/o Kitt, Furuveien 15, 3560 HEMSEDAL • Frittfall er et kvartalsvis medlemsblad og uavhengig organ for Fallskjermseksjonen/Norges Luftsportforbund.

Ettertrykk ikke tillatt uten særskilt tillatelse. Artikler i Frittfall står for den enkelte signaturs egen regning og trenger ikke gjenspeile redaktøren, redaksjonen eller F/NLFs mening. Frittfall følger redaktørplakaten.

Utgiver: F/NLF: Norges Luftsportforbund, Rådhusgata 5b, 0106 OSLO

Telefon: 23 01 04 50 • Kontakt F/NLF, Adresseendringer meldes F/NLF, ikke til Frittfall.

Flying Chicks 2008!

ONSDAG 5. JUNI PAKKET VI BILENE TIL RANDEN MED SPONSORARTIKLER OG SATTE KURSEN MOT ÆRA. ALLE VAR VI FULLE AV PÅGANGSMOT OG KLARE FOR EN FLOTT HELG MED MYE AKTIVITET.

ANNE SOFIE BØE OG TRINE LØNTJERN **TEKST**
VIDAR ANTONSEN OG TORE BUER **FOTO**

Vi var lovet Twin Otter til rikssenteret og de påmeldte jentene til årets Flying Chicks skulle ankomme i dagene som fulgte. Mange måneder med planlegging skulle endelig settes ut i livet! Først skulle vi pakke goodie-bagger til alle jentene, gaver er viktig for oss jenter. Det var gøy

og se gjennom alt vi hadde mottatt fra sponsorene. Goodie-bagene ble tradisjonen tro verdt besøket.

Det tok dessverre ikke lang tid før flyproblemene vi endelig trodde var over dukket opp nok en gang, noe som utover sesongen har vist seg å være en gjenganger for OFSK denne sommeren. Twin Otteren kom ikke! OK, hva kan vi da klare? Vi lagde nye planer. Hva med Cessna-boogie? Mail med informasjon til jentene gikk ut torsdag morgen. Torsdag ettermiddag hadde vi ikke lengre tilgang

på mer enn en Cessna, men i tillegg skulle vi få helikopter på lørdag, ny mail til jentene.

Torsdag kveld har en god del tapre deltagere funnet veien opp i skogen og vi sitter på terrassen og ser siste løft med Cessnaen lande. Den punkterer! Hva har vi gjort for å fortjene dette? Vi som arrangerer setter oss sammen og lurer på hva /&%&#u"%/ vi skal gjøre nå? Kan vi kjøpe god karma i bøtter og lass noe sted?

Det er da han åpenbarer seg for oss, supermann Alvin i egen person, han trekker i tråder og klarer å få til et samarbeide med Forsvaret og deres Cessna Caravan. Fredag skal de gjøre to løft på Rena leir, deretter to løft på Æra, så tilbake til Rena Leir for to løft, opp igjen til oss, og så videre. Første løft blir forhåndsmanifestert og skal være

klare til take off kl 10:00 fredag morgen. Klokken 10:10 står vi påselte i hangaren og venter da en ny beskjed kommer: Piloten vil ikke lande på Æra, stripa er for kort.

I løpet av 10 minutter er manifest og alle hopperne i biler på veg til Rena Leir. Der hopper vi hele den solfylte dagen! Alle jentene smiler og er glade. Det gjør gutta som er på jobb på leiren denne dagen også...

Lørdag blir også formiddagen tilbrakt på Rena Leir, og

vi gjør noen fete hopp! Tilbake på Æra venter helikopter og presisjonslandingskonkurranse. En stol er plassert i pitten, det er om å gjøre å komme seg kjappast på plass i stolen etter landing. De av dere som tror at jenter ikke kan fly skjermen sin burde fått med dere denne konkurransen. Mange jenter var innen for ett par små sekunder på plass i stolen og vinneren, Anniken Binz, satt godt allerede etter 1.16 sekunder!

Etter endt hopping var det skjermkjøringsseminar med Ditta og deretter rebusløp, eller "Chicken Race" som vi kaller det på Flying Chicks. Postene besto av løp med høye heler, drink og shopping pose, twister, lengste kleslenke og mye mer.

Når denne var vel gjennomført fikk vi tid til å løpe gjennom dusjen og gjøre oss litt pene før SkyDesign serverte champagne og jordbær i butikken. Dette var en suveren start på en fantastisk treretters middag i peisestua laget av tre superdyktige kokkelæringer fra Forsvaret og servert av staselige gutter fra KS, fulgt av premieutdeling og deretter en knakende

god fest! Anna Howerski, som sikkert mange har sett på GoVertical på Voss og Empuriabrava, startet festen med en sang og opptreden som fikk stemningen i taket. Deretter fulgte D.J. Ariana opp med musikk til langt på morgenkvisten.

Vi vil takke alle jentene som kom til tross for flysituasjonen. Dere viser at det er et samhold i fallskjerm-Norge som gjør at vi får til ting sammen uansett om forutsetningene ikke er de beste.

Vi vil også takke organisatorene Ditta, Ellen, Kristine, Sofus og spesielt Cathy fra Babylon. Som kom hele veien fra Spania selv om hun trodde vi bare ville ha en Cessna. Det er sporty gjort!

En STOR takk til sponsorene våre; SkyDesign butikk, Nivea, Salomon, Boogieman Freeflywear, UPT Vector, Performance Design, Skysystems Inc, Soma, Care Direct, Tesa og Solaray.

Takk til alle gutta på Æra som tro til og hjalp oss med alt vi måtte be om. Vi ville ikke klart det uten dere!! Ikke minst tusen takk til alle dere kule jenter som kommer med masse positiv energi og gjør denne helgen til den beste boogien denne sommeren.

Go Vertical '08

ESPEN MINDE HØSTFOTO

FOR ET EVENT! SITTER HER OG NYTER DE SISTE KRAMPETREKNINGENE AV SOMMEREN, OG TENKER AT GO VERTICAL VAR DEFINITIVT EN AV SOMMERENS ABSOLUTTE HØYDEPUNKTER.

ELISE TORGRIMSEN **TEKST OG FOTO**
LARS ERIK SIVERTSEN **LUFTFOTO**

Jeg blir fylt med ord som fantastisk, enormt, moro, flott, kult, fett, sweet, KANON BRA og lærerikt!

Uka før GV sirkuset begynte, så værmeldingen superdårlig ut, med regn regn og atter regn. Så vi dro til Bømoen noen dager i forveien for å hjelpe Espen, Eirik og resten av gjengen å ofre litt til værgudene. Dette hjalp tydeligvis, for sola den kom den! Og hoppingen kunne begynne!

Vossingene hadde hanka inn organisere i verdensklasse, og det var 120 hoppkåte deltakere på Bømoen, klare til å gjøre masse feite vertikale hopp. Og det ble det!

Noen fløy i headup grupper, noen med hodet ned, mange var ute på tracking-eventyr, og alle landa med store glis rundt munnen, og high fives!

På kveldene ble det servert deilig mat i baren, og bartenderen Sindre gjorde en glimrende jobb med å slukke tørsten til tørste skydivere (ingen lett jobb).

Ikke bare ble det organisert hopping, men også noen kule innhopp. Dvs. innhoppet vi skulle gjort tirsdagen på rafting-senteret ble dessverre avlyst grunnet regn. Vossingene visste råd og lastet tre busslaster med feststemte hoppere, og fest

på rafting klubben ble det. Med deilig viltgryte og bar med alt man måtte ønske seg. Utenfor sto jacuzzi og sauna klar for å varme våte og kalde hoppere. En perfekt kveld med gode venner, røverhistorier og en og annen practical joke.

Dagen derpå var det litt tyngre enn vanlig å komme seg opp og ut av telt og bobiler, men når sola stråler er det bare å komme seg ut. Og når man ikke er hoppklar kan man henge på feltet, pisspreike, og ta masse bakkebilder mens man venter.

På torsdagen var det klart for THE INNHOPP. Vi lurte alle på hvor vi skulle, og forskjellige rykter surret! Jeg ble så glad når vi var på run, vi var i Gudvangen. Fantastisk! Det er den råeste skjermturen noensinne. Det var et skikkelig kick å henge der side om side med de enorme fjellene. For en utsikt, og for en natur.

Når vi hadde landet fikk vi kjøpt noen gode drinker i Flyttbahr, mens vi venta på bussen til å ta oss videre til neste stopp. Vi ble kjørt til et stort fjell med noen store dører, fikk beskjed om å gå inn i fjellet. Vi fikk varme jakker, og kunne ta en tur gjennom gruvene. Det var en magisk stemning, og superflott opplevelse. Det hele ble toppet i enden av gruva, da vi så maten som sto klar til oss,

og bordene som var dekket. Det var bare så deilig og sitte langt inne i et fjell, med gode venner og fantastisk mat – ikke minst etter den kule skjermturen. Det ble litt av en fest, som det pleier å gjøre når fallskjermhoppere møtes!

Hoppingen fortsatte på fredag og lørdag også. Og GV ble avsluttet med dekket bord på terrassen på Bømoen. Med god mat, raffles, og band som spilte. Vi avsluttet kvelden rundet bålet med god Vossa-stemming.

Det ble gjort alt i alt 2.928 hopp på seks dager. Beechen til Jan gikk i et sett, og den bruker kun 13 min til femtentusen føtter! Av alle disse hoppene var det ingen (!) alvorlige skader, og kun et reservetrekk (engelskmann selvfølgelig).

Så vil jeg benytte mulighetene til å takke alle for et kanonbra arrangement. Espen Høst og Eirik med staben som hovedarrangører. Fantastisk jobbet av Sandy og Birgitte i manifest og Ane i resepsjonen. Og alle organiserene; Martin Kristensen, Tim Porter, Ippo (Phillipo Fabi), Fabian Raidel, Nils Predstrup, Erling Strømmen, Jostein Nordbye, Endre Jacobsen. Det har vært super fett å hoppe med dere, og jeg gleder meg allerede til neste år!

Boogie i Fyresdal

Hva er det egentlig som foregår

HETTEMÅKELANDING, LOW PASS, KULOKKING, JAKT PÅ SELJORDSORMEN, FIREBALL, KVELNINGSFORSØK I REDNINGSVEST, 70 SEKKEK VED, NAKEN MANN RUNDT BÅLET, RUMPER, PUPPER, TELT OG BOBILER... JA, OGSÅ EN GOD DEL FALLSKJERMHOPPING DA. TRADISJONEN TRO ARRANGERTE OGSÅ I ÅR GRENLAND FSK BOOGIE I FYRESDAL.

LINN MIKKELBORG **TEKST OG FOTO**
KNUT ARILD 'KNUFFE' REFSDAL **FOTO**

Antall deltakere var ikke så høyt som i fjor, noe som nok skyldtes at klubben ikke fikk leie hyttene på hotellet, samt utsiktene for dårlig vær. 50-60 glade fallskjermhoppere fra HAGL, Tønsberg, Stavanger, Kjevik og Grenland stilte opp allikevel, og helgen ble en kjempesuksess på alle måter. Twin Otteren fra Tønsberg og Grenlands trofaste C206 gjorde at løftekapasiteten var svært god, og manifest hadde i begynnelsen problemer med å fylle opp flyene. Etter at morgentåka hadde lettet i hodene til hopperne snudde dette derimot fort, og både LN-JMP og LN-BGB ble flittig brukt resten av helga. Selv på lørdag, da det så mørkest ut værmessig, sørget Tønsberg-gutta for at LN-BGB

fikk lufta seg, selv om det bare gikk til 2000 fot. Utover dagen lysnet det imidlertid litt opp, så det ble flere løft til full høyde og swooping og ølpress på stranda. Det ble gjort totalt 322 hopp fordelt på 10 twinotter-løft og 19 206-løft

Det ble arrangert Grandiosa-press, ølpress og swoope-konkurranse. I Fyresdal har en egentlig ikke lyst til å vinne noe som helst, da alle deltar til innholdet i pokalene som deles ut for å drikkes, og det nok heller skulle blitt brukt som flybensin. Pokalutdelers Sus, syntes han hadde drukket nok pokaler gjennom årene, så årets vinner i swooping ble den våteste isteden – nemlig Kjeviks Vegard Svarstad. Annan Forbes Hennie fra Tønsberg vant egentlig ølpressen, men ble rettmessig diskvalifisert da han forsøkte å kløyve en øl som hadde korken på (helt uakseptabelt!), dermed stakk Johan Thune av med seieren (han

syntes forøvrig det var så godt at han ba om påfyll). Annan vant derimot Grandiosa-pressen, så han slapp ikke unna pokalen fra helvete. Det mistenkes forøvrig at konkurranseutvalget var noe korrumpert. Stavangers Håkon Svendsen fikk en vel fortjent pris for boogiens stå-på-mann, om det var innholdet i pokalen eller prisen i seg selv som overvældet han skal være usagt, men han måtte ihvertfall sette seg etterpå. Rune K. Espedal fra Stavanger fikk boogiens elev-pris, han gjennomførte sju 30-sekunderne iløpet av helgen. Hagen fikk den høytstående Alfonsos Vandrepokal, for at han så absolutt klarer å fylle skoene til Alfonso. Desverre (?) var prisutdeling så sent på natta at de fleste hadde drukket opp det de hadde av alkohol, så pokalmiksen i vandrepokalen ble ikke fullt så hardtslående.

Klubbens egen kokk, Bengt, diskett opp

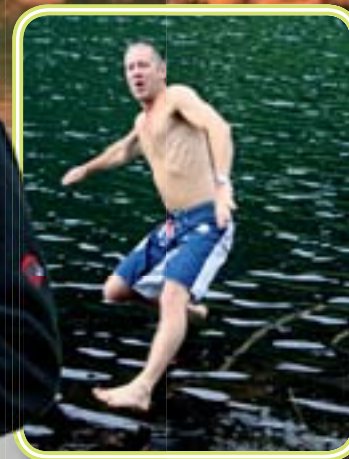
med nydelig grillmat, bålet ble tent, DJ Afro-Knuffe snurret plater. Kjetil Susrud og Ronny Resvold viste dagens video, og boogie-avslutningen nådde uante høyder iløpet av natten og morgenkvisten... Men det som skjedde i Fyresdal, blir i Fyresdal!

Takk til Grenland Fallskjermklubb for en vel gjennomført boogie i ekte Fyresdal-stil, Børre og Elin Hagen for å få oss på løft og ellers holde styr på oss, Ivar og Oddmar for eminent flyvning, Gunn Marit og Anja for registrering, og ellers til alle som var der og bidro til en fantastisk stemning. Det var en sliten, men lykkelig gjeng som pakket sammen og forlot åstedet på søndagen.

*361 dager igjen til
Fyresdal 2009 – and counting!*

i de Telemarkske skoger?

Tatt fra boken om
Kp.F. Viser kompaniet
under utsprang fra
C-47 Dakota.

I VETERANENES FALLSKJERMKLUBB ER VI GODT VANT
MED Å HÅNDTERE DE SOM HAR VÆRT MED SIDEN
BEGYNNELSEN, OG VI KJENNER DEM ALLE!

Veteraner hedrer Veteraner

KJELL T. OLSEN, D-26,
FORMANN VFSK **TEKST OG FOTO**

Du verden så hyggelig det var! Godt med
lapskaus var det også!

Men når begynnelsen blir omdefinert og tar med seg annen verdenskrig, ja da går vi litt saktere i svingene, for her er vi som de fleste andre på utrygg grunn! For faktisk er norsk bruk av fallskjerm eldre enn sivil fallskjermidrett, og en av de best dokumenterte epoker er Fallskjermkompaniet ved Brigaden i Skottland under krigen.

Denne i Norge generelt, relativt ukjente avdeling, besto per september 1943 av 143 mann. De utførte i perioden 1. september 1942 til 1. september 1944 over 3000 hopp, med i alt 57 skader som medførte fravær fra tjenesten, men uten omkomne. En bedrift i seg selv når vi vet at mange hopp var taktiske med full stridsutrustning, natt som dag under til dels vanskelige forhold. Det rapporteres om at i perioden var skadeprocenten likelig fordelt på alle grader og at denne samlet for kompaniet var 39,13%. Tydelig at her foregikk all ledelse fra tet! All hopping forgikk med engelsk utstyr og engelsk drill. Og dette betød at all hopping forgikk fra 400-600 fot – uten reserve!

Steike! SU!

Fallskjermkompaniet samarbeidet nært med den engelske 1. Airborne Division og skulle ha deltatt under flere av de store luftoperasjonene sammen med disse. Men den norske regjering holdt tilbake, norske styrker skulle reserveres for bruk ved frigjøringen av Norge. Kjenner du igjen den norske forsvarsdebatten av i dag? Man kan bli stum over hvor lite politikerne har lært!

Fallskjermkompaniet deltok i et raid mot Svalbard i 1942, unnsatte den lille garnisonen og ødela krigsviktige anlegg. Mot slutten av krigen overførte tyskerne store styrker fra Nord-Norge sydover. Her skulle fallskjermkompaniet endelig i innsats! Forpartiet på 12 mann, ledet av kompanisjefen, kaptein Ole Jakob Bangstad, kom den 23. oktober 1944 ned i fallskjerm ved Orevatn. De satte i gang sine aksjoner mot jernbanen og da været holdt seg for dårlig til at resten av de to tropper som var forutsatt kunne komme i den mørke perioden, måtte 12 mann gjøre jobben! Og de gjorde den. Frem til mai 1945 holdt denne lille styrken

ved sin oppfinnsomhet og sitt mot, nordlandsbanen kontinuerlig avskåret! Errugær'n... Bra jobba!

Fallskjermkompaniet kom til Gardermoen 10. mai sammen med 1. Airborne Division og var blant de første allierte styrker på norsk jord. Ved denne massive troppeoverføring med fly, gikk det tapt tre fly og 44 alliert personell, derav en norsk major, i et vanskelig vær. En minneste over de som falt her står ved Forsvarets flysamling Gardermoen. Frihet koster og kostet. Nå som da.

VFSK kom i kontakt med en av disse krigsveteranene fra kp.F, som var bosatt i Son, Olav Baan, gjennom hans sønn Owe. Når vi kom under vær med at de som var igjen og hadde helse til det skulle samles en vakker sommerdag i Son, ja da var ikke veien lang til Oslo Kontroll, Politi og Vestby kommune. Her skulle det hoppes! Og fortelles! Ingen hindringer våget seg opp og når vi fikk låne NIMBUS flymaskin fra Rygge med Bengt som flyger var alt klart.

Fotballbane med nydelig gressdekke, bord med krakker ble fikset og Veterinne

Veteran Olaf Olsen ankommer som vanlig med stil!

Brit smurte smørbrød for livet og en med en liten avledende manøver utført med bravur av vår pensjonerte Oberst Einar Thoen, var bakholdet klart! Et 10 tall krigsveteraner med ektefeller ble intetanende kjørt inn på banen, pent satt ned og ønsket velkommen på Veteranvis. Og der kom Bengt med VYN og meddelte klar for driver fulgt av de fire Veteraner Olaf Olsen, Stig Bjørneberg, Erik Lindquist og Per Kulsrud. Elegant med røyk og damp og norskfargede skjermer og vimpler svingte de seg ned med solide kommentarer til en schmökk presisjonslanding foran de imponerte

gjester! Bedre blir det ikke!

Alle storkoste seg i solen. Og Veteran Einar holdt en inspirert orientering om Jegerkommandoens utvikling fra den gang og til i dag. Vi pratet med de ekte Veteraner og det var en stor opplevelse å hilse på den tidligere sjef for kp.F, den nå sterkt synshemmede tidligere President i Norges Idrettsforbund, Ole Jacob Bangstad. Han satt som President i 11 år etter en karriere i Forsvaret hvor han ble generalmajor og generalinspektør for to våpengrener, Hæren og HV. De var laget av godt stoff den gang.

Og så gikk det ikke bedre enn at alle fra VFSK måtte bli med til stor lapskausspising i familien Baan's vakre hage. Du store hvordan praten gikk! Alle hedersgjestene mottok VFSK's medlemsmerke som en hilsen fra anledningen. Dessverre var professor, Dr. med. Kåre Rodahl, forhindret fra å komme av helsemessige grunner. To uker senere mottok vi beskjed om hans bortgang. De er ikke mange igjen. Vi forsøkte å overbringe vår takk og vår stolthet over deres innsats og vår støtte til de som fortsatt kjemper kampen.

Veteranene ankommer med stakk og stas!
O.J Bangstad i mørk jakke.

Takk for oss!

De lekende ambassadørene

TORE NAGEL **TEKST**
ESBEN EVENSEN **BAKKEFOTO**
SELWYN FACEY **LUFTFOTO**

Både britene og Babylon har kjørt knallrunder og scoret 17 poeng på speed-hoppet. Skywalkers leder hele VM etter første runde. Så smeller dommertallene inn på skjermene. Live (engelsk altså) dømming: 16 poeng. Mathias tenker at dommerne har hoppet over et poeng. Han buuher og er forbannet. 15 poeng. "Faen, faen og atter faen" tenker han, men er observant nok til å se farven på tallene; de er gule og det indikerer at det er uoffisielle resultater.

– Dette går faen i helvete meg ikke an, sier hr. Holtz og banner så det står svovel ut av kjeften på ham. Men så lyser de grønne tallene. Først ...15...16... ett poeng bak de andre. Deretter mange og laaaaange nervepirrende sekunder før det grønne søttentallet kommer frem. De jubler hemningsløst. De ligger likt med proffene i Babylon etter to runder. Resten er historie. Norsk fallskjermhistorie. En bragd; aldri har et norsk lag hoppet til sølv i et VM. Skywalkers gjorde det!

De har en ting felles, Mathias, Kristian og Håvard. Alle er mørke og om lag en nitti på strøpelesten, bortsett fra Mathias da. Han er rødhåret og strekker seg muligens mot en åtti når han står på tærne.

Neida, fellesnevneren for sølvmedaljørerne er kort og godt; HOPPGLEDE. Vi prøver å samle dem etter NM, på Birken lunsj i Oslo. Det går ikke. Kristian og Håvard kommer til avtalt tid. Mathias må følge forelesningene på Blindern, Europastudier... herregud... fyren har studert "Europäische autzen und sicherheitspolitik" i Berlin. Her lukter det fremtidig ambassadør. Han kommer senere, når de andre må gå.

– Bestille hva som helst? Herregud,

jeg er ikke sulten så tidlig om morgenen. Dessuten er jeg helt tom, utladet etter VM og NM, sier Håvard. I løpet av en normal hoppdag på Æra har han kjørt i seg tre bagetter, fire vaffelhjarter og et par cola før lunsj. Han bestiller kaffe. Klokken er ganske nøyaktig 10.30. Kristian velger greske kjøttboller, brus og kaffe.

– Hvordan det startet? Kristian Mykland, Erling Strømmen og jeg laget Skywalkers. Vi debuterte på Lesja under NM der i 2001, og i 2002 tok vi sølv på Voss, sier Kristian og kikker i notatene mine.

De fikk ingen støtte fra forbundet på den tiden. Friflyving ble sett på som useriøst og de jogget jo ikke en gang. Strekking var heller ikke ansett som nødvendig før hopping. Det var lek og latter. Mykland ble erstattet med Mathias og de ble værende der hvor Trio Ludens (Dag Jørgensen, Richard B. Henriksen og Endre Jacobsen) hadde flyttet. Voss. I to sesonger bodde de i telt og hoppet det budsjettet tillot. For egne midler dro til Brasil for å være med i VM 2004. De var nybakte norgesmestre fra NM på Æra. Mathias var sogar mester i swooping eller CP. Det gikk "åt skogen", nest siste plass, men med haugevis av nye erfaringer, større ambisjoner og fortsatt godt humør, dro de hjem for å jobbe og studere pluss studere på si'. Oslogutten Kristian var i gang med psykologien, Oslo/Kjelsås-Mathias med de europeiske greiene sine og Erling flekket tenner og ville lære å reparere slike, altså tenner. De hoppet og de hoppet og det ble både World Cup plasseringer og ikke minst; EM bronse i Russland i 2005. Forbundet kom på banen og nå har de fått like mye i støtte per snute som FS landslaget vårt, Arteryx. Og det er en del det; om lag 80.000 kroner i året.

Håvard Flaar har sittet stille mens Kristian har fortalt.

– Det sto ikke på lysta, jeg var hard på hoppingen både i 2005 og 2006, sier den

tidligere løytnanten og stasjonssjefen for garnisonen i Sør-Varanger. Han hadde lyst til å gjøre noe annet. Det ble fallskjermhopper på heltid. Med oppsparte midler og andre mål, landslaget i friflyving.

Men herregud så tørt da mann, nå må vi krydre litt.

– Verste hoppet? Sesongen 2004 var ille. Jeg skulle hoppe med Morten Kristoffersen (HI HaGL) en hel dag. Vi trente eagles, fortsetter eksmilitærmannen, nå BI-student i Trondhjem med plass på VIP tribunen på Lerkendal.

– Det smalt på ett av hoppene. Kjente med en gang at høyrehånden var brukket. Fikk signalisert til Morten at alt var OK. La meg på rygg, bretta opp genseren og løsnet på hansken for å sjekke opp bruddet var åpent.

– Det gjorde sykt vondt, sier han og fortsetter med at han fikk lirket ut piloten, fløy inn med en arm på bakraiserne, løsnet toggles like før landing og flaret inn i piten fordi det var mykest der. Tilbake fra sykehuset, med høyrearmen i gips.

– Alle trodde æ hadde brækt armen i landinga, gliser han.

– Og når jeg først er i gang. En måned etter var jeg så hoppekåt at jeg ikke kunne dy meg. Hoppet med gips. Stilte sammen med Hans Olav i NM, hooka meg i bakken og landet nøyaktig 18 meter fra der jeg traff bakken. God sesong det, flirer han videre, vel vitende om at dette kunne gått galt, riktig galt. Normalt ryker ryggen, i beste fall, ved slike landinger.

Der ble jo Håvard skrevet inn i fortellingen gitt. Og som de fleste vet; Erling ville studere til tannlege på fulltid og Håvard kapret plassen hans på Skywalkers.

– Vi visste ikke hvem som kunne ta plassen hans. Derek Broughton var jo sykt flink i FF, men han ville satse på FS. Så var det Håvard da, sier Kristian stillferdig mens han nyter kaffekopp nummer to,

godt "laidback" i rørstolen med lyseblått skaitrekk. Birken lunsj er et lite og gulmalt rom med fem bord, stor gresk meny, nydelig matlukt og en servitør og kundebehandler, en til års-kommen kvinne fra... Malaysia (?), mest opptatt av å snakke i mobilen sin. Flatskjerm og reproduksjoner på veggene. Langs den ene veggen, hvor Håvard sitter, står en lang benk trukket med syntetisk saueskinn. Kjelsåstrikken ramler forbi hvert syvende minutt, to meter fra vinduene, som er fylt med grønne planter. Yukkopalmer. Store er de i alle fall.

– Og det har fungert optimalt. Vi hadde 10 timer i vindtunnel første sesongen (2006-2007) og dro til DeLand for tre måneder. FF-basic med 27 deltakere. Samme sommer ble det nye NM-gull og en oppsiktsvekkende tredje plass i EM i Russland.

– Og nå må du få med deg kanskje det viktigste; det overordnede målet for oss på Skywalkers: å rekruttere nye friflyvere til sporten. Forbundet var misfornøyd med at vi hadde få deltakere på basicen. Men altså; i fjor var det 27 stykker og i år kom det 33 deltakere til Spania og Sevilla for å lære å fly bedre, sier de to utfyllende, som Ole og Dole. Doffen lar vente på seg, mobilen... tik... tikk... tikkkkk... "Er underveis, hilsen Mathias." Kristian er klar til å bryte opp. Skal til Sverige i bryllup. Barndomsvennen Einar skal kjøre og kommer for å hente ham. Forteller at Kristian var best i alt som hadde med kroppsbeherskelse å gjøre da de var mindre. Han holdt på med mye rart, som den gangen han hadde brukket benet. Satt hjemme i annen etasje og sendte en fallskjermhopper i fritt fall ned trappen. Gang på gang på gang. Justerte og justerte for å få det perfekte glidetallet i marsjen. Brukte tyggegummi som vekt.

– Noen ord om de andre før jeg må gå: Håvard elsker å sove og Mathias og jeg

bail out

gruer oss for hver gang vi må vekke ham. Men nå er den sagaen over, dessverre. Mathias elsker å kjøre bil og digger alt fra Steve Jobs. Må gå. Hei da!

Klokken nærmer seg tolv. Håvard stirrer ned på et tomt bord.

– Står mattilbudet fortsatt? Nå er jeg sulten. Han bestiller egg og bacon, med grønt og kaffe inkludert til kr 59.

– Betaler jo alltid 60 kroner i kiosken på Æra, uten kaffe. Kiosksjefen må skjerpe seg. Håvard bestiller kaffe fra trakter, kroner 26! Det samme for påfyll.

– På Æra er det jo kun en tier, sier han og drar en historie fra Skydive Chicago sommeren 2007. Det er ikke alltid like lett å få pengene til å strekke til, selv om laget har hatt et årsbudsjett på opp i mot 900.000 kroner.

– Vi hadde ikke noen plass å bo. Fikk høre at vi kunne handle som faen på Wall Mart og få penga tilbake, ”no question

asked”, så lenge alt ble levert tilbake innen en måned. Vi ”kjøpte” telt, madrasser, dyner og puter, kjølebager. Husker vi hadde Byggmester Bob, Spidermann og Pirates of the Caribbean-laken. Teltet var en smule herpa og dynene gode og svette da vi leverte alt tilbake før en måned var gått, men vi fikk igjen penga. Håvard smiler skjevt. Selv om han sitter der og føler seg utladet og ikke helt vet hvilken retning livet skal ta, så er det likevel noe med ham som signaliserer overskudd. Det er kun få dager siden NM var over. Håvard vant i tillegg til FF også CP. Hoppet hver dag under konkurransene. Likevel hadde han tid til annet.

– Du tenker Kari Berg? Jo, hun er jo ihuga FS hopper, men hadde så lyst til å være med i FF i åpen klasse. Ba om et par instruksjonshopp, hun kan jo ikke sitte en gang. Selvsagt stiller jeg og vi opp på slikt. Hun betalte slotten, tok to hopp og hun

var med å score dobbelt så mange poeng som da hun var med forrige gang. Slikt er bare artig, spesielt morsomt å se gleden i ansiktet på sånne som henne, når de er i nærheten av å få til greier vi tar for gitt. Det handler om hoppglede og rekruttering og lyst, her og.

– Om Kristian er det å fortelle; at han er en tålmodig og hardt arbeidende gutt. Han har lagt ned ufattelige mengder jobb i å styre økonomien og orge basicene våre. Så lenge han har fått litt tid for seg selv og sin pulverkaffe om morgenen, er han fornøyd.

– Og om Mathias, tar ham før han kommer, er det følgende å si: Utadvendt humørspreder, seriøs og ikke redd for å fronte egne meninger. Han har lenge hatt en visjon og et ønske om å heve nivået på Skywalkers, og samtidig gjøre alt for å få frilflyvermiljøet i Norge til å vokse. Det har han jo også lyktes med! Han er fornøyd når han får kjøre bil, helst så fort som mulig.

Gutta portretterer seg selv

MATHIAS HOLTZ

KRISTIAN MOXNES

HÅVARD FLAAT

Alder	28 år	27	28
Sivilstand	Samboer med Anne Simone	Ugift	Singel
Yrke	Student	Student	Student
Antall hopp	4500 15-20 BASE hopp, gjørne flere etter hvert	4500 en del BASE hopp, gjørne flere etter hvert!	2500 noen og tredve BASE hopp. Vil gjørne hoppe flere!
Utstyr	Vector Micron Velocity	Vector Micron Velocity	Vector Micron Velocity
Sertifikat	C-sert, demo 1	D, I-3	D, I-3, Demo1

– Hallo. Er det her dere sitter og sladrer. Mathias entrer lokalet og ser så absolutt gleden i gratis lunsj. Egg og bacon der og.

– Har du fortalt om bilturen vår Håvard, spør han og kikker forventningsfull vekselvis på oss begge.

Håvard sier nei og takker for mat og prat og vi sees og han prøver å få tak i bilnøkklene han mistet i Frankrike under VM. Han har hørt rykter om at de er funnet i hytta de bodde i, men ingen kan engelsk og i mellomtiden står bilen hans på gjesteparkering på Gardermoen for tredje uken på rad. Han drar med seg den lange kroppen, bukker ut utgangsdøren og tusler nedover Thorvald Meyersgate.

– Jo du skjønner, jeg er et gammelt pizzabud og vi fikk fortjenesten når jeg hadde levert bestillingene. Jeg ble månedens selger etter første måned. Jeg er nok ganske rå i bil. Kjører overalt, sier han og peker over mot Birkelunden, en herlig grønn lunge, fri for motoriserte kjøretøyer. Men ikke for pizzabudet Holtz.

– Jeg kunne kjøre tvers over her, parkere med motoren i gang, levere pizzaen, gi full gass på reversen, bråbremse slik at bilen snur 180 grader, for så å kjøre rett frem, har jo ikke tid til å rygge og så svinge!

– He, he he, latteren hans overdøver trikken som skriker forbi rett utenfor, en blendende latter, alle som har frekventert et hoppfelt nord for Sinsenkrysset, har hørt. Og det er ingen hysterisk latter, den er smittende og ekte.

– Og det pleier å gå greit. Nesten hver gang. Men så var det under VM i Frankrike, nei det var i forbindelse med basicen utenfor Sevilla i påsken. Vi hadde dårlig tid. Sto på en liksom-parkering. Skulle ta denne 180 graderen. Rundt hele parkeringen var det store betongsøyler, med en bilbreddes

mellomrom og piggråd surret rundt hver eneste en. Nei, jeg skulle ikke ta den 180 graderen, jeg skulle bare bønne rett ut av plassen.

Så glemte jeg meg, dro bilen i revers og ga full gass. Hørte bare SKREEEEJJJJ og så sto vi plutselig langt ute på et jorde.

Millimeters klaring mellom bil og betong, begge sidene av bilen var oppskrapet som om en rabiesbefengt bikkje hadde gått løs på den med både tenner og klør. Mathias ler igjen. Folk snur seg, men det bryr ikke denne gutten.

– Jeg er stolt og glad over hva vi har fått til med Skywalkers. Fra å være en ”underdog” i det etablerte fallskjermmiljøet, har vi vokst til å bli tatt like seriøst som FS-landslaget og friflyverne sees på som like hardt arbeidende sportsutøvere som andre, sier han. Mathias har vært lagets PR-mann. Det er han som har tatt kontakt med presse, forbund og sponsorer. De får en meget god slump med penger fra Nissan.

–De (Nissan) krever egentlig ikke store resultater. Når de får filmer som vi laget da vi fløy Gudvangen, swoopet broen i Voss og

videoer av lignende ”stunts”, ja da er de fornøyde. Visuelle greier er det de vil ha. Det skadet selvsagt ikke at vi tok sølvet nå, smiler han og løfter glasset.

– Personlig har jeg hatt en indre motivasjon, drevet av fandanivoldskhet og iver, for å få flere lekekamerater i luften. Mathias er bevisst bruken av substantivet lekekamerater. Det er det det handler om; å få flere venner i luften. ”Homo Ludens”, det lekende menneske, grunnpilaren i det gamle FF-landslagets Trio Ludens ideologi, da de holdt på. Mathias forteller at FF miljøet i Norge nå er større enn FS miljøet, og skjønner nok at han selv og laget har vært sterkt medvirkende til dette.

Som på vårparten i år. Skywalkers skulle holde FF-skole på Æra. Men med kun ”Den lille Cessnaen” var det en umulighet. Hva så?

– Vel, vi får dra til Voss da, var omkvedet vårt sier han. Og de dro dit og holdt instruksjon for fremmøtte luftlekende venner.

Senere på sommeren kom de tilbake til Æra. De hadde vunnet Nordisk Mesterskap på Gryttjom utenfor Stockholm. Kunne coachet to svenske lag mot rimelig god betaling. Men de hadde lovet å komme til Æra. Etter 55 mil i bil entret de Østre Æra i pøsende regn. I hangaren sto den lille TSB-en, som reddet hele forseseongen til Oslo FSK. Ingen FF-elever. Alt dette visste de da de dro fra Sverige. Latteren til Mathias, da han så dette, runger fortsatt i ørene til noen som oppholdt seg i hangaren da han kom.

– Neida, tror ikke at så mange hadde reagert om vi ikke hadde kommet, flysituasjonen tatt i betraktning. Men det var jo snakk om en Twin Otter som skulle komme, skulle komme, skulle

komme...

Og jaggu meg så kom den, ler han igjen. Men; de hadde jo lovet å komme og de kunne jo ikke få flere lekekamerater i Norge ved å hoppe i Sverige.

– Det er sånn det er, men nå skal du få høre om

verste hoppet mitt. Han forteller om VM i Brasil 2004. Han kom dit som nybakt norgesmester i swooping, dro hele Osenstranda på langs før han landet. Det var visstnok snakk om mangfoldig hundre meter. Men nå var det altså Brasil.

Skywalkers hadde gjort det tålig bra, til dem å være da, så langt. Men de var et stykke fra å komme til finalen.

– Nå skal vi vise dem, alle deltakerne, grinebiterne i Norge og resten av verden at vi kunne få det til. Vi fikk en gyldig formasjon og tok 0,8 poeng (Dropouts med Kari Berg i spissen, fikk over ett poeng under NM i år). Jeg banna og sverta og skulle faen skjære meg vise at swoope, det kunne jeg i hvert fall. Erling Strømmen landet medvinds og dro hele ponden. I enden sto et presskorps, med direktsendt brasiliansk TV i front. Jeg er akkurat lav nok til at jeg smeller inn i ponden og får slått ut lufta. TV-mannskapet kommer løpende mens jeg blir trukket opp av vannet av noen sjokkerte tilskuere. TV-reporteren stiller meg meg følgende spørsmål, på direkten: "How does it feel to be wet?" Og svaret var: Høøøh...harrrrk...giiisp...giiisp...hrrrrrrkkkr. Og Mathias ler og ler og det gjør helt sikkert flere med.

Så blir han plutselig litt alvorlig. For han skulle gjerne fortelle om bestehoppet sitt, NM på Æra, for noen dager siden. De satte ny verdensrekord og hadde 19 poeng inne. Men han mener de ble bortdømt og fikk fire bust.

– Nivået på dommerne i FF var ikke spesielt høyt. Savnet folk som kan FF bedre. To dommere med kunnskap om stilarten ble spurt dagen før konkurransen skulle begynne. Det er jo for sent.

Det holder ikke helt i mål. Det hadde vært artig å avslutte karrieren med en gyldig verdensrekord, når vi faktisk hadde den inne. Mathias er ikke langsint. Forteller heller at Håvard er en glad person, at han er dyktig

på tekster på låter og at han liker å nyte livet. Om Kristian sier han at han elsker alle dupperingsger og er en rev på alt det finurlige.

– Litt vemodig å slutte nå, men VM et var optimalt. Det er ikke langt frem til Babylon, men de vant fortjent gullet og vi safet på ingen måte inn til sølv. Nå skal Mathias sove mye, studere en del, hva blir man etter "europastudier"?

– Utenrikstjenesten? Glem det. Ikke aktuelt, noe annet, olje kanskje, traineer, men ikke ... erru gæren eller?

– Er du sikker på at du ikke sikter som ambassadør i Washington om 15-20 år?

– Kødder 'u eller. Ikke faen.

– Helt sikker?

– Ja, for svarte, nesten i hvert fall. Og så runger en latter utover hele Grünerløkka, den måles til åtte på Richters skala, skyene blir redde og pisser på seg, bikkjene stopper å gjø, skrikerungene holder kjeft og Mathias nyter suksessen. Sammen med Kristian Moxnes og Håvar Flaata har han lagt grunnlaget for kommende generasjoner lekende hoppere med ambisjoner. Det nytter, men som Mathias avslutter med, etter at solen igjen skinner over Løkka:

– Når vi hopper seriøst, bruker massevis av tid og penger, deler dobbeltseng med to andre gutter, spiser rester og i det hele tatt er på lavbudsjett, så må vi ikke glemme leken, der håper og tror jeg vi har vært ambassadører bra nok, for sporten og leken vår, Fri Flying.

CYPRES 2

ZUVERLÄSSIGKEIT
Reliability made in Germany

BLIND FAITH ?

"No. Within the team, confidence is vital. It's the same with our gear. We believe in the reliability of CYPRES."

Team Volairkix, UK

AIRTEC

Mittelstrasse 69

D-33181 Wünnenberg

Tel +49 2953 9899 0

Fax +49 2953 1293

www.cypres.cc

Photo: Andrew Lovemore

Sommeren 2008 på Jarlsberg

ÅRETS SESONG GÅR MOT SLUTTEN OG VI KAN SE TILBAKE PÅ EN SOMMER MED FLOTT VÆR OG MANGE FINE OPPLEVELSER.

JØRN BEHEIM **TEKST OG FOTO**

Før denne sesongen startet hadde vi til dels store diskusjoner om hvor lang fulldriftsesong og hvilket nivå klubben skulle legge tilbudet på. Det var aldri mangel på vilje fra ledelsen, men heller et resultat av at klubben har vokst fort siden vi gikk til anskaffelse av storfly. Utfordringene har vært å bemanne stillingene et stort hoppfelt krever.

Klubbens medlemmer har stilt opp i stor skala, i tillegg har vi også i år fått hjelp fra utlandet. Vi har hatt besøk av Dominik Løyen fra Tyskland og Mario Hoyos fra Panama i hele sommer. Mario har gjort mange tandemhopp og Dominik har gjort tandemvideo og AFF. Vi har også fått hjelp med instruktører og video fra andre klubber i Norge. En stor takk!

Årets sesong startet 1. mai med storbesøk fra Stavanger

FSK. Vi sendte TO'n opp og hentet Stavangerhopperne for andre år på rad. Hopperne fra SFSK kjørte på i godt tempo både i luften og på bakken. Det var en fornøyelse og ha dere på besøk. PS! Dere kan godt være litt mer beskjedne på frequent flyer lista vår! Den besto av Stavangernavn i flere uker etter besøket.

Utover i mai gjorde vi masse hopping og var heldige som fikk Helix's Christopher Rolsdorph til å coache freeflyere. Chris innførte visning av dagens video på kveldene. Dette førte til god stemning og mange smil. Her i Tønsberg digger vi deg rått Chris, håper å se deg også neste år!

Som tidligere nevnt har været vært med oss. Vi har hatt mange fete hopp og sosiale tilstelninger på kveldstid her på Jarlsberg denne sommeren. Ønsker allikevel å trekke frem noen av de høydepunktene.

Innhoppet på Grenlandsboogien (14. juni)

Grenland FSK lånte vår Twin Otter under deres boogie. En stor gjeng fra Tønsberg ble med flyet over og gjorde innhopp. Vi gjorde en 9-way formasjon med magehoppere + en freefly formasjon på vei inn. En flott dag hos våre venner fra Grenland.

Himmel & Hav boogie: Innhoppet på Veierland (21. juni)

Veierland er naboøya til Tjøme i Vestfolds skjærgård. Etter grundig brifing av landingsområdet tok vi av fra

Jarlsberg. Stemningen var helt elektrisk når vi nærmet oss Veierland i 5000 fot. Vi hadde delt inn i to run over øya, med forskjellig åpningshøyde for hver hopper på samme run (slik at ikke alle skulle lande samtidig).

Dette ble for meg sommerens store høydepunkt og en av mine mest vanvittige opplevelser i livet. Å henge i skjerm, i shorts og t-skjorte, over en øy i strålende solskinn med en natur som dette kan bare ikke beskrives! Når venner av meg som ikke hopper fallskjerm spør om hvorfor, trenger jeg bare å tenke på denne dagen før jeg gir dem et godt svar.

Når vi landet møtte Per Kølner oss med en kald øl. Vi pakket skjermene våre på sletta før vi gikk de hundre meterne opp til restauranten der vi skulle spise middag. Middagen og festen ble like bra som innhoppet. Jeg tror alle som var der følte at denne dagen var helt spesiell. Etter middag og masse sosialt ble vi kjørt over til fastlandet i motorbåt og møttes på klubbens stamsted på brygga i Tønsberg. Wow! Takk til dere alle som var på å gjøre dette til en stor opplevelse!

Innhoppet på Vallø (27. juli)

Vår kjære instruktør Yvonne Tuv arrangerte sommerfest for sine venner. Hun hadde selvfølgelig ikke planer om annet enn å komme til festen med fly. Vi hang oss med og fikk en kjempeopplevelse. Innhopp på en trang strand iført redningsvest. Denne gangen ble vi møtt av noen søte jenter

som hadde med brun sportsdrikke til oss! På ghetto-blasteren ble det spilt "It's raining men". Utover kvelden spilte vi strandvolleyball, grillet og badet. Dette var en av sommerens varmeste dager, tett opp mot 30 grader.

Solformørkelsehopp (1. august)

Første august 2008 var det solformørkelse i

Norge. Lenger nord i landet var solformørkelsen 100 prosent for første gang siden 1954. Dagen før solformørkelsen kom styreformann Carl Erik Tuv opp med ideen om å gjøre noe litt spesielt ut av dette. Vi startet opp hoppingen to timer tidligere enn normalt og gjorde et hop'n pop fra 12500 fot i det formørkelsen var på det sterkeste. Det skal innrømmes at det ikke ble spesielt mørkt (ca.

50 % på Jarlsberg). Men vi som var med fikk en skikkelig skjermtur og en vanvittig utsikt. Ved neste solformørkelse her til lands er det nok flere med meg som kommer til å huske hvor de befant seg forrige gang!

Selv om denne sesongen går mot slutten så har vi flere spennende boogier foran oss. Gleder meg til å treffe dere der ute. Vi hoppes!

– siden 1982 –

KOMPETANSE – KUNNSKAP – KVALITET

For alle typer reparasjoner, vedlikehold og oppdateringer av fallskjermutstyr er Sky Design Verksted i Tønsberg ditt beste valg.

Pål Bergan • www.skydesign.no • Tlf 959 93 321

HALLVARD KOSBERG, NTNU FSK **TEKST**
HARALD KVAND **FOTO**

Det er skikkelig oppmuntrende for en fersk flyansvarlig i en fallskjermklubb. Ikke fikk han være med og kjøpe flyet, og ikke kan han selge det heller. Spørsmål derimot er det ikke mangel på. Her er et utdrag av siste halvårs frustrasjoner:

Hva er riktig slotpris?
Hvor mye taper flyet seg i verdi?
Hva koster en 50-timer?
Noe kavitasjon i en sylinder. Skal vi bytte?
Hæ? Går motoren snart ut på timer?
Yes, vi kan få gangtidsforlengelse!

Hva? Komponentene får bare gå 20% på overtid!
Shit, propellen må overhales.

Tar det tre uker?

Produsenten sier propellen kan vente i 3 mnd/
100timer hvis det er greit for LT.

Har LT fire mnd behandlingstid?

Når hadde vi årlig sist?

Hva innebærer overgang til Part-M?

Er det bra med TBO på 2500 timer når STC-en
krever at man må holde seg til Avgas?

Ny propell, hvorfor kan jeg ikke bruke den gamle?

Flap gap seal? Og det gir 100ft/min bedre climb
for 500 USD?

90.000 Euro pluss moms for en dieselmotor?

Som går på jetfuel? Som klatrer fortere og bruker
mindre fuel? Som må ha glassfiberpropell? Åja,
Hartzell kommer med kevlarpropell om ikke lenge.
Men DA er den verdt pengene?

Må det være sånn? Noen må da ha svart på dette
før. Har du? Hva med en årlig samling i regi av
F/NLF der vi kan utveksle litt erfaringer og dele
litt på oppgavene? Gjerne i starten av året og
ikke så lenge etter klubbene har valgt nytt styre.
Referatet kan fort bli et oppslagsverk i småflydrift
for amatører. Kanskje kan vi til og med invitere
noen som kan å vedlikeholde et småfly og som
ikke mye heller vil bruke tid på å hoppe ut av det.

DET SIES AT DE TO LYKKELIGSTE DAGENE I EN FLYEIERS
LIV ER DEN DAGEN HAN KJØPER FLYET OG DEN DAGEN
HAN SELGER DET. TIDEN I MELLOM ER ET MARERITT.

Cessnaeiere, foren dere!

GET GEARED UP!

Aerodyne Research is one of the few manufacturers in the world able to equip a skydiver with a full set of gear, including the main and reserve canopies and the harness-container system.

Icon Harness-Container

A symbol for a new age in harness container evolution. The Icon comes standard with: Hip Rings, Stainless Steel Hardware, RSL, Mini Force 3-Ring System, and is AAD ready. Options on the Icon include: Chest Rings, Spacer Foam Back Pad, Pin Striping, Custom Embroidery, and more ...

Smart Reserve

The fastest most affordable reserve in the world! The Smart brings 30 years of experience into the design and with the high lift wing and advanced aerodynamics the Smart provides maximum low speed flight and comfortable landings. The Smart is certified under the US FAA TSO-C23d and the European ETSO-C23d.

Main Canopy

Aerodyne's flight line offers you a wide range of canopy types, to suit your style of canopy flying and experience. From the 9-Cell, high performance flight of the Mamba and Vision, to the consistent soft openings of the Pilot, or the multi-purpose versatility of the 7-Cell Triathlon.

***Starting at \$5.379 USD**

**CALL YOUR AERODYNE
DISTRIBUTOR TODAY!**

*base price, excludes any options.

Aerodyne

BETTER GEAR. BETTER VALUE. BETTER SKYDIVES

Flysituasjonen – Østre Æra

HANS CHRISTIAN HEER AMLIE **TEKST**
VIDAR ANTONSEN **ILLUSTRASJONSFOTO**

Det var først en plan å la de mest kritiske røstene intervju Kjetil Borgersen og undertegnede før til pennen ved Tore Nagel, slik at teksten skulle bli mest mulig objektiv, og ikke bare sett fra styrets og PAS' side. Dette lot seg dessverre ikke gjøre. Derfor forklarer jeg saken slik styret har opplevd den.

Noe av denne teksten har vært til gjennomlesning i PAS og OFSK. På denne måten forsøker jeg å belyse saken fra flere sider for deg som norsk fallskjermhopper og bruker av rikssenteret vårt. I sommer gjorde virkelig alle parter det de kunne under de forutsetninger som var tilgjengelige.

Oslo FSK har ikke fått de forholdene å jobbe under som er kontraktsfestet med F/NLF, og resten av de norske klubbene og norske hoppere har ikke fått det tilbudet F/NLF vil at rikssenteret skal tilby. Det har vært mangel på storfly på rikssenteret i store perioder av fulldriften, og dette ansvaret ligger på F/NLF. Under følger et utdrag av kontrakten:

"Spesielle bestemmelser

- F/NLF skal i leieperioden så langt det er mulig tilby OFSK fly tilsvarende AN-28 når det gjelder pris/kapasitet, jfr vedlegg 1. Tilgjengelighet av fly kan bare reduseres av tekniske årsaker. Hvis dette skjer skal F/NLF så snart som mulig rette problemet og slik at flyving for fallskjermdropp kan fortsette.
- Om tekniske problemer medfører totalstopp skal F/NLF så langt det er mulig skaffe erstatningsfly. Retting av tekniske problemer bør skje innen 48 timer etter at problemet er gjort kjent for F/NLF.

Dersom F/NLF ikke er i stand til å skaffe fly som beskrevet, kan OFSK inngå egen

midlertidig avtale med annen operatør enn Rigas Aeroclubs. Avdelingsleder F/NLF skal godkjenne den nye midlertidige avtalen. OFSK har da i ettertid krav på å få dekket de faktiske merkostnader, begrenset oppad til leieprisen det gjeldende året, jfr. pkt. 4. Inntektstap dekkes ikke."

La meg da begynne noen år tilbake i tid. Både F/NLF og OFSK har ønsket å jobbe for å beholde kontrakten med Rigas Aeroklubs, da denne har vært meget økonomisk gunstig. Det vil si at du som hopper på rikssenteret, har kunnet hoppe hvert hopp billigere enn på noe annet hoppfelt i Norge. Bruken av AN-28 har også vært meget økonomisk gunstig for OFSK, noe som har gjort at de bl.a. har kunnet gjøre flere anleggsutbygginger på feltet. Leien har også vært gunstig for F/NLF, da rikssenteret har kunnet tilby bedre hoppriser enn resten av Norge. Styret F/NLF har ønsket at rikssenteret skal ha dette fortrinnet, bl.a. for at landslag skal kunne ha gode forhold å trene under rent økonomisk og med tanke på løftekapasitet.

De siste årene har de årlige formalitetene med Rigas Aeroklubs vært i havn kun uker før sesongstart. F/NLF og OFSK har ikke vært sikre på om flyet har vært der for sesongen før vi har sett det i horisonten, for å sette det litt på spissen. En av hovedårsakene til dette er stadig strengere krav fra europeiske luftfartsmyndigheter og Luftfartstilsynet. Dette har gjort klargjøringsprosessen vanskeligere

og vanskeligere. For å bli tatt seriøst i markedet har det samtidig vært viktig for F/NLF å ikke ri flere hester samtidig. Så lenge vi har forhandlet med én aktør har vi holdt oss til den inntil et forhandlingsbrudd er et faktum. Derfor har det også vært noe mer treghet i våre forhandlinger enn i klubber med mindre langsiktig perspektiv. Det er ikke noe galt idet. F/NLF har bare en annen strategi.

Risikoen med Rigas Aeroklubs har altså OFSK og F/NLF vært helt klare på å ta. Så på tross av disse økte utfordringene har både styret i OFSK og F/NLF ønsket å satse på Rigas så lenge som overhodet mulig, fordi det skulle gagne F/NLF, OFSK og deg som hopper på rikssenteret så lenge som mulig. Når vi har valgt å ta denne risikoen, så bør det ikke komme helt uventet at vi var der vi var i sommer, i dette skiftet i å gå fra østligproduserte fly til vestligproduserte.

Jeg skal være den første til å innrømme at jeg tror verken OFSK eller F/NLF så for seg at komplikasjonene med å skaffe ny flyleverandør skulle bli så omfattende som i sommer. Vi møtte i tillegg mange småproblemer underveis som gjorde at løfteapparatet sto på bakken. Det å skaffe alternativt fly er ikke alltid gjort i en håndvending! I en periode var eneste løsning å klargjøre PAS sin Twin Otter for fallskjermflyging på Østre Æra. Dette var eneste reelle løsningen der og da. PAS kastet seg rundt og gjorde sammen med fagsjefen et stort stykke arbeid på egen

2008

RIKSSENTERET HAR I ÅR HATT STORE UTFORDRINGER MED MANGLENDE LØFTEKAPASITET I STORE PERIODER. DENNE ARTIKKELEN ER MENT TIL Å BELYSE HVILKE FLYFORHOLD MAN HAR LEVD UNDER, HVILKE UTFORDRINGER MAN HAR STÅTT OVENFOR, ÅRSAKEN TIL DE, OG TIL SLUTT HVILKE NYE KRITERIER VI LEGGER FOR FREMTIDEN PÅ RIKSSENTERET.

fritid for å kunne serve rikssenteret så snarlig som mulig. Videre skal alle ha klart for seg at F/NLF, OFSK og PAS tapte penger for hver dag Twin Otteren ikke fløy på Rikssenteret. Da det utover sesongen ble for store utfordringer ift PAS' samarbeid med den amerikanske eieren av Twin Otteren, ble dette samarbeidet avsluttet. Gode krefter med Hans Olav Ingdal i spissen snudde seg rundt og fikk tak i Porterer fra England som har flydd på Æra resten av sesongen. Det skal heller ikke glemmes innsatsen fra Voss FSK og

Birgitte Horn i forhold til å bistå Æra med sin Porter når det var mulig. Det er godt samarbeid som varmer et forbundshjerte. Slik skal det være!

Denne høsten har det derfor høy prioritet for Styret F/NLF sammen med OFSK å debriefe situasjonen, og å forhindre svikt i løftekapasitet i fremtiden. Vi må på ny reforhandle avtalen med OFSK, og sammen finne den rette langsiktige planen for storflydrift på rikssenteret, slik at vi igjen gjør 20.000 pluss, pluss, hopp på Æra.

Hoppkapasiteten på Æra er meget stor,

og med statistikken vår er det et attraktivt hoppfelt for mange flyoperatører. Vi melket situasjonen med østligproduserte fly så lenge det var mulig, men nå er det altså tid for å se på flere nye modeller. Det vil være naturlig med en modell der OFSK disponerer to 10-setere hele sesongen. Den ene 10-seteren kan benyttes rundt om i Norge i starten og slutten av sesongen på rikssenteret. Fra juni til august vil det være naturlig at begge flyr på Æra. Voss vil operere sin 10-seter, og Tønsberg sin Twin Otter.

Til slutt vil jeg takke Siw Gjerstad for å holde humøret oppe blant hopperne på feltet. Det er ikke lett når man står uten fly, og hoppere og stab kontinuerlig lurer på hva som er siste nytt. Jeg vil også takke Jan Wang og Kjetil Borgersen for timesvis med jobbing for å få alle formaliteter i orden for at vi skulle ha Twin Otter på rikssenteret.

Alle parter gjorde virkelig det de kunne under de rammebetingelser som var tilgjengelige i sommer!

Hoppa fallskärm i Spanien i vinter/vår!

www.skydivesweden.se/spanien

Norsk rekord 2009 – hva skjer?

LA DET MED EN GANG VÆRE SAGT: PLANENE
STÅR FAST OG VI SATSER VIDERE MOT NORSK
REKORD I STORFORMASJON I 2009.

PÅL BERGAN **TEKST**

JENS A. "SKYDOC" MØRCH **FOTO**

I år måtte vi dessverre kansellere fortreningsleiren i mai. Hensikten med denne var en innkjøring av organisasjonen, samt å gi hoppere muligheter til å få lære litt mer om hva det egentlig innebærer å hoppe store formasjoner fra store fly i store høyder.

Dessverre for oss vedtok Forsvarets øverste ledelse bare et par uker før vi skulle sette i gang å fremskynde planene med å fase ut sine eksisterende Hercules fly – i påvente av innfasing av nye fly. Det ble rett og slett for dyrt å foreta påkrevet vedlikehold ved å holde Hercules flyene operative fremover – og det ble derfor valgt å sette disse på bakken fra nå av. Dette kom overraskende for alle brukerne av flyene, deriblant både HJK og også 335 skvadronen som ikke fikk flydd på mange måneder. Det første av de nye flyene forventes levert i disse dager, og før sommeren 2009 er det meningen at vi skal ha minst tre nye operative Herculesfly i Norge. Og for noen fly! Ikke bare er de splitter nye i "J" utgaven, men de er også i "stretch" (forlenget) versjon, noe som gir mye bedre plass innvendig.

Det var selvfølgelig synd for alle som har lagt planer for å delta og være med å bygge opp kunnskap for rekordforsøkene

i 2009. Vi var over 100 personer som hadde meldt interesse for å være med, og det uten at mange av de "høtte" hadde meldt seg enda. Ikke minst hadde Hærens Jegerkommando og Rena Leir sett frem til dette, og alle involverte der hadde gledet seg og gjort forberedelser for å gjennomføre dette på best mulig måte.

Men – la oss ikke dvele for lenge på dette. Med nye Hercules som ankommer jevnt og trutt utover høsten står planene fremdeles fast for rekordhopping neste år.

Endelige datoer er ikke satt enda, men planene nå er som følger: Mot slutten av mai/begynnelsen av juni planlegger vi nå to, kanskje tre dager med Hercules fortrening med uttak med ett fly på Rena. Dette vil være tilsvarende det opplegget vi ønsket oss i år. Deretter sikter vi oss inn på første halvdel av august for tre til fire dager med rekordforsøkene med to Hercules. All hopping vil foregå på den militære flyplassen på Rena.

Tenk litt på tider og sånt før du planlegger treningsleire og slikt, og sett av litt penger til dette. Det kommer ikke til å bli dyrt, og ihvertfall ikke relativt til det du får igjen for det med hopp fra 22.000 fot fra verdens største hoppmaskin, oksygen, alt organisert, video, etc. Vi håper virkelig at alle de

gode hopperene som vi har nå i Norge kan klare å stille samtidig på et sånt nasjonalt arrangement.

Planene står fast – entusiasmen er stor – alle involverte er positive til gjennomføring – og dette skal vi få til. Vi skal sette en rekord med 120 norske hoppere i formasjon over et norsk hoppfelt. Noen skjær i sjøen må man regne med når man sikter høyt og ambisjonene er store. Derfor smaker også suksess så mye bedre.

I mellomtiden er det bare å oppfordre alle de som har meldt seg på å forberede seg så godt som mulig for neste år. Det gjør man enklest ved å hoppe fallskjerm – og hoppe mye. Med nærmere 100 personer som var aktuelle for denne treningsleiren sier det noe om mulighetene for neste år! Bli ikke den som stiller uforberedt til å være med i 2009. En sånn mulighet kommer sannsynligvis ikke igjen.

Ønsker du å stille forberedt til nest år så søk litt i utlandet og bli med på andres arrangementer og få erfaring med storformasjon. Det er mange alternativer der ute – sjekk gjerne www.bigways.com som der det er mye info om 100 manns training camps, og større. Flere av disse campene arrangeres av World Team organisatorer, feks Kate Cooper, Tony Domenico, B.J. Worth,

Larry Henderson, m.fl. Flere av disse er jo kjente også fra norske hoppfelt. Stiller du med en anbefaling fra en av disse organisatorene, så stiller du langt frem i køen og uttaket for neste år.

Da er det bare å håpe at lykken står den kjekke bi, at flyene leveres jevnt og trutt når de skal, og alle innkjøringsfaser i Luftforsvaret går på stell. How hard can it be? Vi håper og planlegger å kunne invitere igjen med mer håndfast info litt utpå nyåret 2009.

Første call er gitt.

Now Is The Best Time To Take Advantage Of The Exchange Rate!
Get More For Your Money at Skydive Arizona!

What Would You Rather Do For The Holiday Season?

“RELATIVE WORK”

OR

RELATIVE WORK!

00 HALLOWEEN
SKYDIVE ARIZONA

PHOTO: WILLY BOEYKENS

2008 EVENTS

• GAUNTLET - Tunnel Competition
\$21K Cash Prizes - 2-Way VFS - 4-Way VFS - 4-Way FS	OCT 11-12
• USPA National Skydiving Championships
FS, Artistic, Freedail Style and Accuracy Landing & Canopy Formation Skydiving	OCT 19-25
• 1st FM/USPA 2008 VFS World Cup
Taking skydiving to the next level! Vertical Formation Skydiving!	OCT 26-28
• Halloween Boogie
Bring your costumes for one of the most fun boogies of the year!	OCT 31-NOV 2
• German Record 200-Way
Formation Skydiving big-ways are back at Skydive Arizona!	NOV 7-14
• Wingsuit Big-Way Invitational
Scott Campus hosts a Wingsuit 'freakin' good time!	NOV 15-16
• Airspeed 4-Way Camp
World Champions hone your skills in 4-Way! Don't miss it!	NOV 18-22
• Thanksgiving Boogie
The best way to work off those Turkey pounds! Skydive Arizona!	NOV 27-30
• Skydive Arizona's Holiday Boogie
Simply the best holiday bash in the world! Bring some friends!	DEC 24-JAN 4

MORE SUN. MORE JUMPS. MORE FUN.

SKYDIVE ARIZONA
ELOU

4900 N Taylor Rd.
Elou, AZ 85231 USA
VOICE: 520-466-3753
FAX: 520-466-4720

jump@SkydiveAZ.com | www.SkydiveAZ.com

Diwe – plane out

Skjermkjøring krever hensyn

SOM AKTIV SWOOPER OG HOPPER DE SISTE ÅRENE HAR JEG ETTER HVERT GJORT MEG EN DEL TANKER OMKRING DET JEG DRIVER MED. SKJERMKJØRING ER DEN DELEN AV SPORTEN VÅR SOM HAR UTVIKLET SEG MEST DE SISTE ÅRENE, OG FOR Å OPPRETTHOLDE SIKKERHETEN KREVERS DET EKSTRA OPPMERKSOMHET RUNDT TEMAET.

KRISTIAN MOXNES **TEKST**
VIDAR ANTONSEN **FOTO**

I teksten under skriver jeg først litt om skjermkjøring og skjermkollisjoner, og deretter om hva en swooper kan gjøre for lettere å lære trygt og effektivt.

Utstyret alene er sjelden årsaken til skader og dødsfall i fallskjermhopping. Som oftest er det hopperen selv som gjør en feil. Slik er det også med fly- og bilulykker, vi har stort sett oss selv å takke når det går galt. For å godta dette men fremdeles fortsette å hoppe tror jeg det er mange som sier til seg selv: "Jeg er mer konservativ enn andre og hopper kun når forholdene er bra. Derfor kommer det til å gå bra med meg". Jeg tar meg selv i å tenke det samme (hvordan skulle jeg ellers godta at risikoen for å dø statistisk er nesten 10 % i løpet av 5000 hopp?). Vi er skrudd sammen for å se oss selv i et positivt lys og glemme de negative sidene ved oss selv. Men vi gjør ALLE feil, og vi har aldri fullstendig kontroll. Fallskjermhopping er og blir en risikosport, og vi godtar det hver gang vi hopper ut av flyet. Heldigvis går det an å minske risikoen ved å ta til seg kunnskap og bruke den aktivt.

Feilvurdering under fullt bærende skjerm er den største årsaken til skader og dødsfall i fallskjermhopping i dag. Spesielt har forekomsten av skjermkollisjoner økt de siste årene (USA). I følge www.dropzone.com skjer 32 % av alle ulykker (tot. 268 ulykker) under landing med fullt bærende skjerm. Det er ingen annen årsak til ulykker som forekommer like hyppig. F/NLF har også gjort en analyse vedrørende skjermkollisjoner. Jan Stenmo skrev sin C-kursoppgave om dette temaet i 2007.

For omtrent ett år siden ble ett rundskriv sendt ut til hoppfelt i USA med forslag til tiltak for å møte denne nye trenden. I forkant av dette rundskrivet hadde det skjedd flere ulykker hvor en swooper kom ovenifra og kolliderte med en skjerm som gjorde en vanlig innflyvning. Det ble i rundskrivet bla. foreslått å dele landingsområdet i to, ett for de som svinger 90 grader på finale (vanlige landinger), og ett for de som gjør høyhastighetslandinger (gjør større fronrisersvinger enn 90 grader). Andre forslag er å øke kompetansen til den enkelte hopper.

Selv om det har vært flere nærheller har ikke de samme ulykkene vist seg i Norge enda. Jeg er ikke nødvendigvis enig i å dele landingsområdet i to,

men jeg mener at alle hoppfelt og alle hoppere har et ansvar for å tilpasse seg de nye trendene og ta ulykkene på alvor. Det er ille når noen deiser i bakken, men ekstra ille når det er noen andres feil.

Et kjapt søk på internett forteller meg at det er skjedd to ulykker i Europa hittil i år (pr 16. mai). Begge under landing. Den ene som følger: "Jumper was making a 90 degree turn to land when he was struck by another jumper that was doing a high performance landing turn from a higher altitude." (Frankrike, feb. 2008) (sakset fra <http://www.dropzone.com/fatalities/>)

Årsaken til økningen i antall skader og dødsfall under fullt bærende skjerm kan skyldes flere ting, men jeg tror de fleste er enige i at den viktigste årsaken er utviklingen av nye skjermene og landingsteknikker. Skjermene i dag er raskere, mindre og flyr lengre. Dette øker faren for kollisjoner og skader under landing, og gjør at det stilles helt nye krav til piloten. Piloten må reagere hurtigere og være flinkere til å innrette seg et innflyvningsmønster nå enn tidligere.

En annen årsak til flere skjermkollisjoner kan være den økte bruken av storfly. Dette er ekstra aktuelt i Norge nå som flere klubber ønsker

å drifte storfly (Bl.a. Grenland, Oppdal, Oslo, Stavanger, Tønsberg og Voss).

Så, hva kan jeg gjøre for å unngå å skade meg selv og andre?

Jeg tror alle fallskjermhoppere har stor respekt for det de driver med. Men respekt alene er ikke nok for å være en god og sikker hopper. Jeg anser meg selv som en sikker hopper, men av og til opplever jeg situasjoner jeg ikke har kontroll over. Plutselig dukker det opp en skjerm i sidesynet som jeg burde oppdaget tidligere. Noen situasjoner er skumlere enn andre, men ingen av dem burde ha skjedd. Så hva er det som går galt? Når man tenker tilbake på episoden finner man stort sett et svar, og alltid er det forberedelsene som svikter. Man feilberegnet egne eller andres ferdigheter, eller hadde oppmerksomheten på feil sted til feil tid. Og hver gang det skjer er jeg like forbanna på meg selv.

For skjermkjøring spesielt vil jeg si to ting er viktige. Det ene er planlegging, og det andre er årvåkenhet under skjerm. Før jeg setter meg på løft skal jeg vite hvordan innflyvningsmønsteret er. Er det venstresving eller høyresving på finale? Hvor skal jeg oppholde meg før innflyvingen?

flare

Når jeg litt seinere henger under skjerm er jeg bedre rustet til å ta de riktige avgjørelsene. Vår oppmerksomhet er begrenset så det gjelder å ha rett fokus til rett tid. Og kun ved mentale forberedelser kan man påvirke hvor oppmerksomheten skal være når man befinner seg i situasjonen litt seinere.

Før jeg går inn i flyet forsøker jeg å se for meg hvor jeg kommer til å henge i skjerm. Flyr jeg medvinds eller motvinds tilbake til feltet? Hvem er det som har små skjermene og sannsynligvis kommer til å lande først? Kanskje jeg skal trekke litt høyere for å ha bedre tid til å tilpasse meg landingsmønsteret? Hvem er hopperne i gruppa foran meg, og hvem er hopperne i gruppa bak meg?

Selv om man ikke har full oversikt over alt før man går i flyet hjelper det å lage rutiner for seg selv til seinere. Når man blir bedre kjent med feltet og hopperne der er det lettere å svare på disse spørsmålene.

Etter skjermåpning er det på tide å se seg rundt for å få oversikt over de andre hopperne. Det er ikke nå jeg skal stirre ned på bakken og fly i spiraler. Det er disse hopperne som er mest irriterende for de andre på løftet. Jeg sier ikke at det ikke er lov å spinne med skjermen, men ikke

gjør det hvis du ser at det ødelegger for de andre. Da er det bedre å henge på brems og vente til de fleste har landet, for så å leke seg uten å ha andre å bekymre seg for. Det at flere henger på brems bidrar også til å fordele landingene i tid så det blir mer avstand (=sikkerhet) mellom hver landing.

Desto nærmere bakken jeg kommer desto mer oversikt bør jeg ha om hvor de andre befinner seg. Det er de siste hundre meterne over bakken en skjermkollisjon er farligst. Når jeg ikke har høyde til å kutte er det ikke stort å gjøre hvis jeg kolliderer med noen.

Swooping

Når man snakker med erfarne swoopere er det mange som har hatt knall og fall. Men det er absolutt ikke nødvendig å skade seg for å bli en flink swooper. Det kommer helt an på tilnærmingen. Med en ydmyk og gradvis tilnærming er swooping trygt og gøy å lære!

Når man skal lære noe nytt er det viktig å være nysgjerrig samt ha evnen til å ta imot tilbakemelding. Vær flink til å spørre erfarne swoopere, og be dem debriefe landingene dine. Uten video av landingene er det vanskelig å se hva du kan gjøre bedre.

- Prøv alltid ut ting høyt opp før du prøver det like over bakken.
- Lær mest mulig om skjermens egenskaper
- Oppsøk informasjon fra pålitelige kilder
- Delta på kurs hvis mulig
- Ta et steg av gangen
- Snakk med de som er flinke, og ta til deg råd fra disse
- Trekk høyt av og til
- Gjør flest mulig hop'n'pops
- For deg som har kommet i gang med swooping og vil lære mer, meld deg på Norgescuprundene og NM! Det er der kompetansen i Norge samles. Du må ha 500 hopp for å delta.

tips

Lykke til!

Dive – plane out – flare

Skjermturen fra oppstillingspunkt (det punktet på bakken man har planlagt å være over når man starter frontriser-svingen. Kalles også set-up) til landing kan deles inn i tre faser: Dive, plane out og flare.

Divet starter når du begynner å dra i frontriserne for å bygge fart, og slutter når du slipper frontriserne. Hvis du nå ikke fortsetter svingen med å bruke seletøyet går du deretter over i utflatingsfasen (plane out). Etter å ha swoopet kortere eller lengre kalles den siste delen av swoopen flare.

Denne inndelingen er fin for lettere å kunne snakke om de forskjellige fasene i swoopen, selv om de ikke gir et helt riktig bilde av hvordan piloten flyr skjermen sin. En swoopelanding krever konstant vurdering av hvor man er og hva som kommer til å skje. Det føles mer som om de tre fasene går i ett, og man styrer skjermen sin aktivt hele veien til landing.

Hvis det er andre hoppere i luften må jeg se meg godt om før jeg starter divet mitt, og være 100 % sikker på at jeg ikke stuper ned forbi noen andre i skjerm! Det har skjedd at jeg har vært slurvete og innbilt meg at jeg var den første til å lande, men

«Safety never takes a day off» – Houserski

tok feil. Jeg landet som vanlig og fikk først etterpå høre at jeg hadde vært kun få meter unna en annen hopper midt i stupet. Jeg sjekket ikke godt nok rundt meg og endte med nesten å treffe en annen hopper. Se deg derfor ALLTID godt om når det er andre hoppere på samme run som deg. Og med ordentlig mener jeg opp, ned, høyre, venstre og begge sider bak deg. Det er disse situasjonene jeg skrev om tidligere som kan være ekstremt farlige.

Hvis du ser hoppere under deg når du nærmer deg oppstillingspunktet er det mye bedre å avbryte frontriser-svingen og heller lande rett inn. Man vet aldri hva hopperne under seg finner på, og det er du som kommer ovenfra som har vikeplikt. Å avbryte en planlagt swoop er ofte vanskelig, men det er lettere hvis man har tenkt gjennom det på forhånd.

Det er flere måter å bygge opp fart i dive-fasen, men det vanligste er å komme inn mot oppstillingspunktet 90 grader på landingsretningen, med en del brems på skjermen. Deretter å dra ned den ene eller begge frontriserne til man har svingt så mye som man har planlagt, enten 90- eller 270 grader, før man går over i plane out. Hvilken høyde man starter i avhenger av mange faktorer, som type skjerm, vingebelastning, skjermstørrelse, høyde over havet og teknikk. Før man kommer dit hen at man svinger med frontriser før landing kan en anbefalt progresjonsplan se slik ut:

- Rett frem landinger, flare med toggles
- Dive med begge frontriser, plane out, flare som vanlig
- Dive ved å svinge 45 grader med frontriserne, plane out, flare som vanlig
- Dive ved å svinge 90 grader med frontriserne, plane out, flare som vanlig
- Dive ved å svinge 180 grader med frontriserne, plane out, flare som vanlig, osv.

Hvor mange hopp man velger å gjøre på hvert nivå avhenger fra person til person. Det som er

viktig er å mestre ett nivå før man går videre til neste. Ved å mestre mener jeg å kunne gjøre det samme hver gang og i forskjellige vindforhold, samtidig som man lander innenfor det området man har sett for seg. Husk at skjermen bruker 5-10 sekunder fra man gjør en input til den flater helt ut, og øv alltid på ting høyt oppe før du prøver noe nytt i landingen. Merk deg at en 180-graders sving før landing ødelegger innflyvningen for andre hoppere. Gjør derfor kun dette om du lander sist eller hopper på eget run.

Plane out

Målet med plane out fasen er å bevare mest mulig hastighet mens skjermen går fra stup til horisontal bevegelse. Hvis plane out fasen startes i riktig høyde og man har bygget opp maks fart i dive-fasen, flater skjermen som regel ut av seg selv uten å gi noen input.

Bakriserlandinger

For å bevare mest mulig fart i plane out fasen har du sikkert sett hoppere flate ut skjermen ved å trekke litt i bakriserne i stedet for toggles. Når man lærer seg å swoope vil jeg anbefale å ikke tenke på bakrisere i det hele tatt. En ekstra ting å tenke på gjør swoopen mer komplisert, og det er ikke det man trenger i begynnelsen. Faren med å bruke bakrisere er at skjermen lettere kan stalle, fordi man endrer angrepsvinkelen mer radikalt enn ved bruk av toggles. Hvis man har startet dive'en for lavt er bakrisere et dårlig alternativ for å dra seg ut av svingen. Toggles er det desidert sikreste. Prøv selv høyt oppe så skjønner du hva jeg mener. Hvis du likevel føler det er på tide å bruke bakrisere snakk med erfarne hoppere før du prøver selv. Øv deg også flere ganger på overgangen mellom frontriser – bakriser – toggles høyt oppe før du gjør det i landingen. Hvis du tror at du svingte for lavt, gå over til toggles med en gang. Den beste måten å lære på er alltid under veiledning av en kompetent swooper.

Innflyvingsmønster, trafikk og oppstillingspunkt

Når vi hopper ut av flyet er det kun et spørsmål om tid før vi treffer bakken. Vi må hele tiden ta hensyn til tiden vi har til disposisjon, både i frittfall og under skjerm. Når vi kjører bil kan vi stoppe opp langs veien og ta en pause når vi føler for det, dette kan vi ikke når vi hopper fallskjem. Den desidert beste metoden å lære swooping er å hoppe ut på et eget run så man slipper å ta hensyn til trafikk (f.eks 5000 fot). Når man har andre hoppere rundt seg er det veldig fort gjort å bli overfokuset på oppstillingspunktet og glemme annen trafikk. Men det er ikke alltid mulig å hoppe ut på eget run og man må gjøre det man kan for å tilpasse seg trafikken.

Vi har tre muligheter til å påvirke hvor vi er i forhold til andre skjerm under landing: Hvilken rekkefølge vi hopper ut på run'et, hvor høyt vi trekker, og hvordan vi styrer skjermen vår. Disse tre metodene er det viktig å ta aktivt i bruk hvis du vil lære swooping trygt og effektivt.

Swoopen begynner ikke når du trekker i frontriser, swoopen begynner på bakken før du går i flyet. Du bør ha en plan på hvor oppstillingspunktet er, hvilken høyde du skal være der i, og hvordan du skal gjøre dive'en din. Punktet må hele tiden forandres avhengig av vindforholdene. Gå gjerne til oppstillingspunktet før du går i flyet, og se etter kjennetegn på bakken du kan bruke som referanse. Det er også en fordel å lukke øynene og visualisere det man skal gjøre på forhånd.

Når man henger i skjerm hjelper det å ha flere sjekk-høyder underveis, akkurat som man lærte på kurs. Bruk gjerne en Optima (<http://www.l-and-b.dk/>) for å hjelpe deg (den piper i tre forhåndsinnstilte høyder under skjerm). En digital høydemåler er også å anbefale da den er lettere å lese av nøyaktig, men husk at øynene dine er det viktigste redskapet.

Når du kommer til oppstillingspunktet er du

enten for høy, i riktig høyde, eller for lav. Selv om høyden er litt annen enn den du så for deg er det viktigere å være på riktig punkt over bakken enn å starte dive'en i riktig høyde. Du må gjøre en vurdering før du kommer til oppstillingspunktet: Skal jeg gjøre svingen saktere for å tape mer høyde, skal jeg gjøre den som planlagt, eller skal jeg svinge raskere for å hente inn tapt høyde? Kun med erfaring kan man justere seg inn fra en i utgangspunktet dårlig set-up.

Husk at alle skjerm har potensiale for store hastigheter vertikal. Det er veldig fort gjort å la seg rive med av sin egen planlegging og gjennomføre planen uansett. Ha derfor alltid en plan B og bruk den hvis du føler at ikke alt stemmer når du nærmer deg oppstillingspunktet. For å forsikre deg om at du ikke er for lav er det lurt å ha en minsthøyde. Jeg vet for eksempel at jeg trygt kan gjøre en 270-graders frontriser-sving fra 550 fot, men ønsker å starte i 650 fot. Hvis jeg kommer til oppstillingspunktet lavere enn 550 fot avbryter jeg og tar heller en 90-graders sving.

Gjør det samme hver gang

Når du samler sammen skjermen etter landing, tenk på hvordan innflyvningen din var: hvor var du i forhold til ønsket oppstillingspunktet og hvordan input gjorde du i dive'en. Desto mer du greier å huske fra skjermturen din, desto lettere er det å gjøre tilpasninger til neste hopp. Fly det samme innflyvingsmønsteret hver gang, se etter andre hoppere, og kontroller høyden underveis. Bare ved å gjøre det samme hver gang kan du forbedre deg til neste hopp. Ved å fly forutsigbart gjør du det også lettere for andre hoppere å tilpasse seg mønsteret ditt. Man ser alltid swoopere som kommer inn mot oppstillingspunktet uten noen form for mønster, men disse hopperene bommer oftere på swoopen sin også.

"smooth openings and powerful landings"

Max Haim
PD Sponsored Photographer
www.maxhaim.com

WWW.PERFORMANCEDESIGNS.COM

Norsk fallskjermmuseum
Brev til initiativtaker Erik Lindquist fra Kjell Olsen.

Kjære Erik

Takk for dine inn- og oppspill for å etablere et norsk fallskjermmuseum!

Som vår første og eneste kandidat fra Norges Idrettshøyskole med mellomfag i fallskjerm idrett, tidlig ansettelse i F/NLF og nå i luften igjen med D-63, I/E og medlem av Veteranlauget i Veteranenes Fallskjermklubb, må du være utmerket egnet til å gjøre denne innsatsen for fallskjermidretten.

Ingen vet hvor det du samler inn vil bli etablert som samling, kanskje på vårt Rikssenter i første omgang eller ved Norsk Luftfartsmuseum i Bodø. Eller kanskje på Gardermoen eller Kjeller hvor de første hopp fant sted? Dette kommer sikkert av seg selv senere, på et logisk sted, hvor fallskjermhistorien kan beskues av flest mulig, også utenfor vår menighet.

Det viktigste er det initiativ du kom med og som styret F/NLF ga klarsignal til, nemlig starten på en frivillig innsamling av fallskjermrelatert utstyr, fotos, dokumentasjon og gjerne personlige effekter som kan bidra til å fortelle en historie. Vår egen historie.

For egen del har jeg tatt min velbrukte WonderHog med rund reserve og XL Cloud, funnet frem en balloonsuit og min egen hoppdress, frap-hat, briller, gamle paraboots, hansker og dytter, lagt det pent i en bag for levering til det fine oppbevaringssted hos Veteran Odd Møller du disponerer. Med F/NLF som eier av gjenstandene.

Jeg blir som de fleste eldre og eldre og ingen vet når noe skjer og min familie vil neppe oppbevare noe de kanskje ser på som gubbeskrot. Nei, det blir kastet, i alle fall etter først å ha lidd en ublid skjebne i en fuktig kjeller eller utebod. Kanskje det var en god idé å gjøre utstyret disponibelt for deg slik at det kan bidra i historiefortellingen om en idrett som har betydd så mye for hver og en av oss. Bra initiativ Erik!

I min gamle gearbag finner du også to loggbøker, den ene er hjemmelaget fordi det i 1965 ikke fantes loggbøker å kjøpe her hjemme, og den andre med rødt omslag. Denne var den første utgave av F/NLF's loggbøker, men ble byttet ut med blå permer senere fordi den første utgaven ikke tålte berøring uten å smitte rødt! Begge bøkene inneholder attesteringer fra personer som er borte, og noen fra gamle og glemte. Med andre ord; museumsgjenstander!

I vår mangslungne organisasjon finnes det helt sikkert en masse fallskjermmer, fotos, utstyr og greier som våre medlemmer sitter på i boder og loft med håp om at en gang skal gjenstandene fortelle også sin historie til noen som bryr seg om idretten vår. Kanskje er ikke de beste å fortelle slik historie til, vår egen familie!

**Lykke til Erik. Du har tatt et viktig initiativ!
Din venn Kjell D-26**

**Oppfordring til alle medlemmer!
Mens utstyret og
dokumentasjonen fremdeles er
intakt, kontakt Erik Lindquist på
erik.d-63@getmail.no,
han er i ferd med å skape noe
som nettopp DU må bidra til!**

EQUIPMENT COMPANY

WORLD'S LARGEST INVENTORY

HEADGEAR

FALL GEAR SOURCE

ACCESSORIES

PARAGEAR HAS THE LATEST PRODUCTS
FROM ALL MANUFACTURERS. ACCESSORIES TOO!

Royal Lens THE ORIGINAL LOW-PROFILE

WIDE WIDER WIDEST

THESE LENSES WERE ORIGINALLY DESIGNED FOR THE SKYDIVER IN MIND WITH A LOW PROFILE PHYSICAL DESIGN CREATING LESS RISK OF LINE SNAGS, AND A LARGE IMAGE AREA WITH ABSOLUTELY NO VIGNETTE! ROYAL LENS USES THE STRONGEST GLASS ON THE MARKET FOR LENSES IN THEIR CLASS... NO VIGNETTE! ON SINGLE CCG AND HO CAMCORDERS NOT USING A STEP-UP ADAPTER RING

WWW.PARAGEAR.COM

ALL MAJOR CREDIT CARDS ACCEPTED.

**Gift Certificates
Available for
All Occasions
and for
any amount!**

Gift Certificate
ANGIE FELICE
 \$100.00
 11/01/10
FACE GEAR
 EQUIPMENT COMPANY
 400 West Taylor Street
 Austin, Texas 78701-0000

Para Gear

EQUIPMENT COMPANY

SECURE ONLINE ORDERING - 1000s OF PRODUCTS - WE MAKE IT EASY!

SECURE ONLINE ORDERING – 1000s OF PRODUCTS – WE MAKE IT EASY

CAPTURE THE MOMENT

WITH ALL THE LATEST GADGETS FOR AERIAL PHOTOGRAPHY FROM PARA GEAR!

SIDEWINDER II
CAMERA HEADGEAR
VARIOUS COLORS AVAILABLE
PC STYLE #L1030
HC STYLE #L1035

FLATTOP PRO
CAMERA HEADGEAR
VARIOUS COLORS AVAILABLE
#L5145

VAPOR & VAPOR NARROW
FULL-FACE CAMERA
HEADGEAR
BLACK STANDARD
CUSTOM COLOR FOR EXTRA CHARGE
narrow #L1350
vapor #L1355

OPTIK ILLUSION
CAMERA HEADGEAR
CAMERA MOUNTS AVAILABLE
#L5180

OPTIK
CAMERA HEADGEAR
CAMERA MOUNTS AVAILABLE
#L5190

SONIC
CAMERA HEADGEAR
CAMERA MOUNTS AVAILABLE
#L1242

BH TOP MOUNT
CAMERA MOUNT
UNIVERSAL TOP CAMERA
KIT BRASSING OF HEADGEAR
#L5115

BH D-BOX
PROTECTIVE BOX
PLEASE SPECIFY CAMERA
#L51190

BLACK BOX
PROTECTIVE BOX
PLEASE SPECIFY CAMERA
#L51190

QUICK QUAD
CAMERA QUICK RELEASE
SMALL COMPACT CAMERA MOUNT
#L12095

SCHUMACHER QUICK-SHIDE
CAMERA MOUNT
FOR MOUNTING CAMERAS TO
CAMERA REARSIDES & PLATING
#L1369

LIQUID FLAT-LOCK
CAMERA QUICK RELEASE
SMALL COMPACT CAMERA MOUNT
#L5735

HYPED E D PRO
SWITCH / INDICATOR
LIGHT AND SWITCH COMBO
WILL FIT MOST 2.0 JAV
PORT CAMERAS
#L12430
D PRO EXPANSION KIT
#L12431

CAMERA TRIGGER
CAMERA TRIGGER
WITH DIGITAL OR 2 PINN PLUS
CABLE
#L1333
#L1334
#L1332
#L1331

Cameras Not Included
PC Style Shows
TVS Available

ORDER YOUR CUSTOM CONTAINERS AND CANOPIES FROM PARAGEAR

**PERFORMANCE DESIGNS
ICARUS CANOPIES
PRECISION AERODYNAMICS
AERODYNE
STRONG
NA AERODYNAMICS
FLIGHT CONCEPTS**

**JAVELIN • SUNPATH
VECTOR 3 • UPT VECTOR
MIRAGE 64 • MIRAGE SYSTEMS
ICON • AERODYNE
WINGS • SUNRISE RIGGING
0000TALON • RIGGING INNOVAT
QUASAR • STRONG
INFINITY • VELOCITY SPORTS**

**312 PAGES OF THE BEST
SKYDIVING PRODUCTS!
152 PAGES IN VIVID COLOR!**

NEW CATALOG!

REQUEST A **FREE CATALOG**
WITH EVERY ORDER

08-09

**PARA GEAR CARRIES ALL MAJOR BRANDS OF
SKYDIVING GEAR, CANOPIES AND CONTAINERS**

ORDER BY PHONE OR SECURELY ON THE WEB... IT'S THAT EASY!

WWW.PARAGEAR.COM

frittfall

Vinn lagdresser!

Frittfalls redaksjon utlyste en konkurranse for 2009 under årets NM på Æra. Konkurransen skal stimulere aktivitet og konkurransehopping, både i FS4 og FF.

Vinnere er det laget som gjør flest laghopp på rikssenteret fra sesongstart til 15. juli 2009.

Premien er lagdresser fra SkyDesign Collection, sponset av Frittfalls redaksjon.

FS4 og FF lag fra alle klubber kan delta, dog ikke landslag eller rekrutteringslandslag.

Kriteriene for tellende hopp er de samme som drivere av rikssenteret etablerer for å oppnå lagavtale. Kåring blir gjort på basis av manifest. Redaksjonen utgjør jury.

Lag de fineste lagdressene!

P.O. Strømsmos er redaktørens favoritt gjennom alle tider.

Basic
Canopy
Courses with
Jim Harris
12-14 Sep
22-24 Dec
Contact us for
more information

safe flight
school

Our season has just begun

Skydive Spain

Keep team
training all
year
Contact us for prices
Efficient
manifest

Jump in the sun with us this winter
The best winter weather in Europe

Outbreak
Freefly
School
available
all winter

Turbine
aircraft
to
4500m

Christmas Boogie
17 Dec - 4 Jan

Coaching and free load organising
in all disciplines
Huge Christmas and New Year Parties!

Freefly

Fabian Raidel (24-3 Jan)
Jim Harris (Outbreak)
Mike Carpenter (Volare)
Skywalkers
Andy Lovemore

Birdman

**Formation
Skydiving**

**Canopy
Formation**
(21-31 Dec)

Congratulation
to 'Skywalkers'
and 'Volare' on
their medals at
the world meet!

Help with
local
accommodation

www.skydivespain.com/christmasboogies2008.htm

www.skydivespain.com

Aerodromo la juliana, Bollullos de la Mitacion, Sevilla, (Spain) +34 687 726303 info@skydivespain.com

Norman Kent workshop

Eksponere etter "line of flight"

OM DU ER DEN SOM HENTER FERIEKAMERAET I SKUFFEN, PUTTER DET PÅ HODET I SPORTSMODE FOR Å FOREVIGE NOEN MORSOMME "LUCKY SHOTS", ELLER OM DU MONTERER L-LINSE MED RØD RING PÅ FULLFORMAT KAMERAET DITT OG STILLER INN EKSPONERINGEN ETTER SOL OG SKYER, SÅ HAR ALLE EN TING FELLES, HOS NORMAN KENT FÅR DU GARANTERT NY KUNNSKAP MED HJEM, UANSETT HVILKET NIVÅ DU ER PÅ.

VIDAR ANTONSEN **TEKST OG FOTO**

Norman Kent kan ikke bare litt om kamerabruk, som fotograf og en av verdens mest erfarne fallskjermfotografer, kan han

ALT om kamera.

Så selv om du ikke er fallskjerm-

hopper vil du lære

masse på Normans

workshop, enten interessen ligger i video eller stills.

Fordelen med Normans workshop i forhold til andre fotografkurs er at du ikke trenger å stå ute å justere lukkertider, åpninger, ISO og eksponering for makrobilder av blomster og bier hvis

du ikke er interessert i dette. Liker du å bruke kameraet til hopping der du må forberede alle innstillinger på forhånd lærer du om nettopp akkurat dette hos Norman Kent.

Du lærer om akkurat det du lur på, enten det er teknisk med kameraene, bildebehandling, flyging, eller annet som har med kameraflyging å gjøre.

Eksponere etter line of flight

Her lærer du å eksponere kameraet etter "line of flight", rett innstilling om du exiter fra front eller bak, eller etter hvor mange

grader av bakken du regner med å fange i linsen ut i fra hva du filmer.

Hvordan overstyrer du automatsettingene for å få den effekten du ønsker i bildene, i exit, sol, skyer, sunset, i mørket eller andre lysforhold? Hva med ISO-en de fleste er livredde for å bruke?

Bruker du ekstern blits lærer du også innstilling av blitsen etter gruppestørrelse, avstand og objektiver, første eller andre curtain? Hvor mange tenker på lukkerhastigheten i forhold til eksponeringen og høyden på solen og ønsket bakgrunnseffekt i exiten fra hopp til hopp?

På Norman Kents workshop får du

kunnskaper som forbedrer deg på alle områder uansett hvilket nivå du ønsker å leke med bilder, video og kameraflyvning, hobby eller pro.

Tar det helt ut

En ting er å konstruere kameradress med mindre vinger som gir dobbel power, men Norman Kent har tatt det meste helt ut, med en koffert full av utstyr de fleste ikke engang har drømt om, spesialsydd rigg for å kompensere for både det ene og andre, spesialsko for vibrasjoner er bare noe. Men hvorfor ikke...

Hvorfor flagre rundt i 200 km/t i svære baggy hoppdresser? Det er jo alltid en årsak til at proffe fotografer på

Vidar under ett av kurshoppene.
NORMAN KENT **FOTO**

bakken bruker tripod og fjernkontroll på kameraet for å unngå de minste vibrasjoner. Hva da med de enorme baggy dressene våre vi ønsker skal hjelpe med hastigheten under en lett tandem?

Styrer du vingene i bakkant med ripcord over tommelen eller kontrollerer du vingene også i ytterkant? Vær forberedt på at hoppdressen inkludert vinger og innfestningene kommer til å fange mye av oppmerksomhet til Norman.

Men igjen så er alt etter formålet, det er mye som må ofres for å ta de beste bildene, noe som Norman Kent som oftest gjør, men få jakter kanskje på midtsidebildene til Parachutist eller spillefilmer i Hollywood.

Jakter du imidlertid på de beste bildene, vil du også gjerne ha det beste utstyret. Det beste utstyret betyr som regel også mere vekt på hodet, et fullformatkamera med Pro fastobjektiv og ekstern blits, kan fort veie tre ganger så mye som feriekameraet med originalobjektivet. Legger man da til videoen i samme kvalitet med bokser og duppeditter, blir vekten kanskje slik at du ikke kan fly den skjermen du egentlig ønsker å fly og heller ikke lande den som du ønsker.

Med 10-15 kilo på hodet og utsikt fra nesetippen og ned blir skjermturen straks mere utfordrende, både i forhold til åpning, fleksibilitet til å se andre rundt deg i skjerm, og ikke minst hva da med den morsomme hooken og swoopen?

Hvordan senke hastigheten under

skjermåpning, hvordan forsinke skjermåpningen slik at man har tid å senke hastigheten i forkant, hvordan unngå risere og liner i utstyret, hvordan lagre bilder, sortere bilder, hvordan komme på de kuleste løftene, hvor har du plasserer du deg i en 200 manns, vinkler osv? Norman har et svar og en løsning på alle spørsmålene du måtte ha, uansett hva det måtte være.

Norman formidler

Norman Kents måte å formidle kunnskapen er kanskje noe av det mest imponerende med å høre på ham. Det er som om Norman skjønner spørsmålet ditt før du har spurt, han griper tak i spørsmålet med en entusiasme som bare få har, og der blir du inntil han ser at du har forstått svaret.

Om du er på Norman Kents workshop så kan det bare gis en advarsel:

Ikke spør Norman om noe før du har spist, røyket eller foretatt dine fornødende og er klar. Har du først spurt Norman om noe så får du svar. Vinklingene er morsomme, men endeløse inntil du har forstått det

du lurte på, og teorileksjonen på en time blir fort tre og fire timer.

Etter å ha deltatt på Normans workshop vet jeg to ting med sikkerhet; har du deltatt kommer du til å titte opp på skyene før du går i flyet neste gang for å ta bilder, og det andre er at jeg kommer til å være deltaker også ved neste mulighet.

Norman og Vidar flyr sammen.

RAMSEY KENT FOTO

Gøy på landet

FUNNY FARM BOOGIEN I AUSTRALIA SÅ AKKURAT SÅNN UT.

WENDY SMITH, WWW.WENDYSMITHAERIAL.COM FOTO

Visste du at...

...Sky Design er Norges eneste autoriserte forhandler av fallskjermutstyr?

...Sky Design er forhandler for alle godkjente produsenter av fallskjermutstyr?

...Sky Design er en av verdens billigste forhandlere?

...Sky Design leverer utstyr over hele verden?

...Sky Design har et stort lager av reservedeler?

...Norsk kjøpslov gjelder uansett hvor i verden utstyret leveres?

Sky Design Butikk AS eies og drives av Erling Sagen og Tore Buer. Begge er aktive hoppere, med totalt 21 år med fallskjermhopping, ca 7500 hopp og mer enn 15 år med daglig arbeid med fallskjermutstyr. I Oslo har vi utstyr og symaskiner for alt av vedlikehold og kontroller, stort lager av tilbehør og reservedeler, og ikke minst eget butikkløkkale.

**Kontakt oss ved spørsmål
om fallskjermutstyr!**

SKY DESIGN

Jenterekord 20 freeflyere

REKORDEN BLE SATT OVER SKYDIVE ARIZONA, ELOV TIDLIGERE I ÅR.
NORMAN KENT, NORMANKENT.COM **Foto**

Blåhopper vinter

**Vi kjører AFF-kurs med
norske instruktører i DeLand, Florida
gjennom hele vinteren.**

www.fallskjermkurs.com

STORFLY, SOL, VARME, ACTION

VM i fallskjermhopping

"HVIS MULIG, SNU.....". DET ER IKKE LETT Å FINNE FRAM PÅ DEN FRANSKE LANDSBYGDA. DAMEN INNE I GPS ER EN TÅLMODIG SJEL.

JENS A. "SKYDOC" MØRCH**TEKST**
ESBEN EVENSEN**BAKKEFOTO**
WENDY SMITH**LUFTFOTO**

Etter hvert overtok små, men tydelige skilt og ledet oss inn på finalen mot Aerodrome de la Salmagne ved Maubeuge langt nord i Frankrike. En svær flyplass med historisk forankring

– plassert slik at en dårlig spott og en god sydvestlig bølge ville føre til utelanding i Belgia.

Vi var på Championat du Monde de Parachutisme – den 18. i rekken for i FS, den sjuende i freestyle og skysurf (også siste for SS), og femte i freefly. Tross stevnets internasjonale mandat fantes ikke

et eneste engelskspråklig innslag noe sted – verken i skrift eller tale. Til og med pressemappen som skulle gi bakgrunnsinfo og detaljer til de tilreisende mediefolkene fra ulike verdenshjørner forelå kun på fransk. Mon Dieu! Ett unntak: den uslitelige messo-fistelen til stevneleder Patrice Girardin, men det var kun info rettet til deltagerene når han meldte sine avgjørende beslutninger. Og call-ene.

Med VIP-status (mais oui – nous sommes Very Interested Parents) var vi på plass, med flagg, spesialdesignede skjorter, OL-bjeller og annet egnet til å gi utvetydig nasjonal støtte til de norske lagene Arcteryx, Fortitudo, Skywalkers og Helix.

VM er et digert arrangement. 29 nasjoner, 334 utøvere, og sju Pilatus porter – "avstigning på HØYRE side". For nysgjerrige tilreisende var det strikk-hopping (med bl.a Bine og

Bergan i tandem – hvitere knoker har Pappa neppe hatt!), Bodyflight anlegg – også med sikringsstrikk og stor underholdningsverdi, og Lotto. Storskjerm, og mange strategisk plasserte flatskjerm sørget for kontinuerlig visning av fine promovideoer fra de ulike konkurransedisipliner, reklame for regionen, og sponsorer.

Da konkurransen var i gang ble dømmingen overført live. Dette skapte spenning og stemning blant utøvere og andre, og gjorde stevnet til en meget levende og publikumsvennlig affære, tross det franske språkets før nevnte monopol på alle verbale opplysninger. Norge stilte med tre dommere; Tone Bergan som hoveddommer for FS, Anna Maria Lund i FF, og Steinar Lillaas.

Deltagerparaden gjennom Maubeuge's gater før åpningsseremonien hadde akkurat

så mye verdighet som er mulig når du samler så mange hoppere på ett sted. Distriktet var nylig rammet av tornado, og de synlige herjinger hadde altså skjedd før fallskjermerdenen inntok bykjernen. Straks før avspilling av FAI's hymne med flaggheising, due- og ballongslipp hadde FAI presidenten skjenket 10.000 Euro til et støttefond for de rammede. En gest som ble satt stor pris på av ordføreren i en by som hadde hatt hektiske opprydningsdager for å gjøre klart til VM. Det var ryddet stor plass på torget, men den planlagte demoen blåste bort – et omen for dagene som skulle følge.

Maubeuge er visst berømt for sitt vær. Hadde Gislefoss vært der, hadde han ustanselig kunnet berette om "kuling i kasta", og "lokalt store nedbørsmengder". VM ble et kappløp med, og slalom mellom meteorologiske utfordringer. Gjennomgående høy wing-load var nærmest en forutsetning

JENS A. "SKYDOC" MØRCH**FOTO**

Maubeuge, Frankrike 2008

for å komme ned med framdrift store deler av konkurransedagene. Jentene ble sogar satt på vindholding en periode mens gutta fikk hoppe. De gode franske intensjoner ble ikke nådig mottatt av likestillingsvante, værharde norske damer... Da stevneleder skingret ut "All calls are cancelled – there is a storm coming" var det bare å søke tilflukt under nærmeste velbardunerte tak.

Værholding betyr lang venting på noe du ikke vet om blir noe av. Det tok i perioder synlig på både humør og tålmodighet til utøverene. Arrangørene var påpasselige med å sørge for rikelig drikke og frisk frukt i ubegrensede mengder – en nødvendighet på de varme dagene, og kjærkomment på de lange. Maten i deltagermessen var etter sigende meget god. Åpen nettilgang var også god på intensjon, og en viktig portal til adspredelse, nytte og hygge. Når over 500 personer som kjeder seg skal koble seg på samtidig ble det vel tregt i perioder.

Når det ble hoppvær gikk det unna. Team manager H.C. Amlie, med assortert utvalg av godt hørbare nordiske damer, dannet flaggbærende

fortropp til lagene som defilerte forbi et til tider ganske anseelig antall heiende publikumere – mot innlastingsområdet. Arcteryx hadde riktignok en tendens til å komme tytende ut av bakvegger og krokveier, i alt annet enn samlet flokk. Formasjonsbundne bevegelser var åpenbart forbeholdt luften. Fortitudo var mer disiplinerte, mens freeflyerne badet skamløst i oppmerksomheten fra de før nevnte entusiastiske jentene, som bar spesiallagde topper med logo. Det ble påstått at til og med undertøyet bar lagenes navn, men opplysningen er ikke kontrollert – ikke av meg i hvertfall.

Landingene skjedde rett foran publikum, og det var alltid spennende å følge lagenes første reaksjoner etter gjennomført runde. Var det hi-five eller hoderystende vandring mot paddocken? Presisjonen var gjennomgående

meget bra, både på spott og landing. De sjeldne landinger i periferien av feltet ble raskt innhentet av stevneleder stående på sin røde firhjuling. "Sky-we-jump-HERE-walkers" foretrakk ved en anledning å hoppe i et blått hull framfor matfulle skyer, og kunne da velge fritt mellom kuruken og maisåkre. En gang hoppet de bokstavelig talt skoa av seg... Historien får de fortelle selv.

Så vidt jeg kunne registrere, var det ingen

skader av betydning, og bare tre-fire reservetrekk. Like mye en attest til hopperenes og pakkerenes ferdigheter som til arrangørene.

Siste konkurransedag gav VMs beste værforhold. Finalene i FS4, FS8, skysurf og freestyle gikk radig unna. Arcteryx og Fortitudo sikret sine plasser, h.h.v. femte og delt fjerde. Arcteryx følte nok de ikke nådde helt opp til sine ambisjoner, men de snittet 22,5 for svingende! Når nivået er så høyt er femteplassen en svært bra prestasjon i dette

selskapet. Trener Gary var etter sigende fornøyd, spesielt med tanke på hvor kort tid laget egentlig har hatt til å trene sammen.

Lise Nansen, team captain på Fortitudo sa seg også fornøyd. De snittet 16,2, og presterte litt under målsettingen. Freeflyerne hadde avsluttet konkurransen dagen før, og rakk så vidt premieutdelingen. Skywalkers sølvet taler for seg. Snitt 8,8 og ingen score under 8,6! Rekruttlaget Helix' sjetteplass står det også stor respekt av – definitivt et lag for framtiden.

Avslutningen med medaljeseremoni var et

kombinert stort flyshow med fallskjermdemo. Warbirds, Acro, WingWalkers, trikes og klubbfly osv leverte varene i tre sekvenser. Delt opp av medaljeutdelingen i Artistic events – fellesbetegnelsen for alt som ikke var formasjonshopping, og så FS. Plakater, flagg og OL-bjeller viste tydelig at de norske – og nordiske lag hadde en entusiastisk tilhengerskare.

Stevnet ble avsluttet med en forrykende jagerflyoppvisning ved eliteteamet Patrouille de France. Og med et stort hjerte avtegnet

på himmelen, og en liten klump i halsen – var tiden kommet til å samle sammen inntrykk og andre løse deler, og vende nesen hjemover. Festen overlot vi til de som mente de tålte det.

Konklusjonen til flere ringrever var at dette kvalifiserte nesten til "best games ever", tross været. Takk fra de bakkebundne, til lagene, lagsledelsen og alle involverte – for innsats, prestasjoner og stå-på-guts. Dagen etter var det maksvær...

FS4 åpen klasse

Trekning	B.17.7	H.N.13.A	10.J.C.6	18.12.2	E.3.9	19.O.4	D.M.5.16	14.20.21	Q.8.15	K.11.22		
Lag/runde	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Snitt	Total
USA	30	32	24	16	29	21	28	15	-	-	24,4	195
Frankrike	28	30	23	17	27	23	28	18	-	-	24,3	194
Belgia	27	33	23	17	27	22	25	17	-	-	23,9	191
Russland	28	30	22	16	28	20	27	17	-	-	23,5	188
Norge Arcteryx	27	29	21	17	25	21	26	14	-	-	22,5	180
Canada	25	27	22	17	24	18	26	16	-	-	21,9	175
Italia	23	21	16	13	21	16	21	-	-	-	18,7	131
Nederland	22	20	16	12	21	16	22	-	-	-	18,4	129
Sveits	19	23	17	13	21	15	18	-	-	-	18,0	126
Tyskland	21	17	14	13	21	15	21	-	-	-	17,4	122

FS4 jenter

Trekning	B.17.7	H.N.13.A	10.J.C.6	18.12.2	E.3.9	19.O.4	D.M.5.16	14.20.21	Q.8.15	K.11.22		
Lag/runde	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Snitt	Total
England	24	26	17	15	21	17	-	-	-	-	20,0	120
USA	24	23	19	13	21	19	-	-	-	-	19,8	119
Frankrike	23	23	19	14	20	16	-	-	-	-	19,2	115
Norge Fortitudo	22	16	16	13	17	13	-	-	-	-	16,2	97
Australia	19	20	15	11	17	15	-	-	-	-	16,2	97
Tyskland	19	16	15	12	18	16	-	-	-	-	16,0	96
Belgia	10	14	12	9	16	-	-	-	-	-	12,2	61
Spania	7	11	10	8	12	-	-	-	-	-	9,6	48

Freefly

Lag/Runde	1	2	3	4	5	6	7	8	Snitt	Total
Frankrike 1	9,1	8,6	9,4	9,6	8,6	9,4	9,5	-	9,2	64,2
Norge 1 Skywalkers	9,1	8,6	8,6	9,0	8,4	8,6	9,0	-	8,8	61,3
England 1	8,2	8,6	8,3	8,2	8,4	8,3	8,1	-	8,3	58,1
Frankrike 2	7,5	7,7	8,0	8,2	8,6	8,1	8,2	-	8,0	56,3
USA	7,5	6,8	6,9	7,0	8,2	6,5	7,0	-	7,1	49,9
Norge 2 Helix	5,5	6,1	5,8	6,3	6,5	6,5	6,5	-	6,2	43,2
Sverige 1	5,9	6,5	6,3	5,8	5,7	5,7	6,0	-	6,0	41,9
Russland	5,4	5,2	5,5	5,3	6,5	5,2	4,8	-	5,4	37,9
Italia	5,3	5,2	5,1	4,9	6,8	-	-	-	5,5	27,3
Sverige 2	5,1	6,1	5,2	5,7	5,2	-	-	-	5,5	27,3

Tabellene er for grener hvor Norge deltok. Mer på maubeuge2008.org

Høstens vakreste: NM i fallskjerm

OFSK HAR ARRANGERT ET NM TIL ABSOLUTT STÅKARATKER! VINNERE ER KÅRET OG BANKETTEN OVER.

THOMAS BECKE **TEKST**
VIDAR ANTONSEN **FOTO**

Sesongen 2008 har for OFSK og Rikssenteret vært ekstraordinær. Utfordringene har stått i kø, og i enkelte tilfeller fullstendig overgått fantasien. På grunn av all usikkerheten omkring hvor vidt vi ville få arrangert NM kom den oppdaterte innbydelsen ut svært sent. Dette levnet også svært kort tid til å få på plass de siste detaljene før åpningen. Det var derfor med stor spenning årets stab klargjorde til storinnrykk av hoppekåte NM deltakere: var alt på plass; er det noe vi ikke har tenkt på; hva kan gå galt som ikke allerede har gått galt i år?

Treningsuka ble en rolig affære. Det var ikke mange lag som fant veien til Rikssenteret for å

trene fra NM-flyet. NM-staben hadde håpet at flere lag ville legge seg i selen for å finpusse exiter fra Porter'n slik at vi kunne få "trimmet" stab, flygere og rutinene frem mot selve konkurransen. På den annen side ga det oss mer tid til å sulle rundt, rydde, vaske og støvsuge hangargulvet...

Etter hvert som deltakerne, i svært spredt orden, begynte å ankomme og registrere seg, skjønte vi raskt at frist for innregistrering av lag og deltakere måtte skyves så langt ut i tid som over hodet mulig. Vi har riktig nok med fallskjermhoppere å gjøre, men maken til somling! Den siste innregistreringen ble gjort 0815 samme morgen som konkurransen skulle starte – og da holdt vi CP utenom. Hadde vi skulle overholdt de opprinnelige tidsfristene hadde vi hatt noe sånt som 50 deltakere. Overraskelsen var derfor stor da vi til første NM-løft kunne oppsummere 81 påmeldte deltakere og totalt 25 lag. Dette gikk faktisk langt utover våre forventninger!

Ingen aktivitet på Åra uten noen utfordringer. Det har vært gjennomgangstonen denne sesongen. Så også for NM. I kulissene utspant nemlig et aldri så lite drama seg. Det viste seg å ikke være nok dommere til å kunne gjennomføre et godkjent NM! Det var først på søndag kveld at dommerkabalen var klar. Helt frem til dette var det en helt reell opsjon fra dommerkomiteen å kansellere NM... Dette ble ikke meddelt stevnelederen før midtveis ut i konkurransen, hvilket også stevnelederen måtte innrømme var en svært klok beslutning.

Vi er igang – puh!

NM 2008 ble erklært åpnet på tirsdag kl 1800 av ordføreren i Åmot kommune, Ole Gustav Narud. Han fremhevet det gode forholdet mellom OFSK og kommunen samt de positive ringvirkningene fallskjerm har for kommunen. Narud utlæste også spontan applaus da han fortalte at Åmot kommune

er i forhandlinger med Forsvaret om å anlegge vindtunnel på Rena! Nest ut var Kjell Olsen fra Veteranenes Fallskjermklubb. Kjell brukte noen minutter på å sette NM i fallskjerm i et historisk perspektiv og fremholdt viktigheten av NM i forhold til å utvikle fallskjermidretten i Norge. Litt senere på kvelden ble trekning av rundene bekjentgjort. Noen lag kastet seg i krypingen og dirtingen mens andre valgte å pleie de sosiale relasjonene.

Første dag ble kansellert på grunn av vær. Som tidligere nevnt: Noe skal det jo være. Men, aldri så galt at det ikke er godt for noe, eller noen. Kanselleringen ble nemlig godt mottatt av noen av de som kvelden i forveien hadde pleiet de sosiale relasjonene...

Dag to, derimot, møtte oss med godt vær. Vi hadde ingen tid

2008

å miste og klinte til. Vi var faktisk litt i overkant effektive. Dommerne klart ikke å holde følge i tempoet. Resultatene ble derfor hengende flere runder etter. Men når fallskjermhoppere får hoppe er vi glade og stemningen god, så ingen klaget videre på en noe treg resultatservice. Så effektive var vi at vi fikk gjennomført samtlige runder i FF og FFR. Freeflyerne var så gira at de valgte å gå til finalerunder før resultatene fra semifinalen forelå!

Dag tre, som ikke ble noe mindre effektiv, var nå utelukkende konsentrert om FS. Dette fikk de som deltok på både FS, FSR og FS8 merke. Det ble mye hopping! På to dager fikk vi gjennomført samtlige runder i FS4R, syv runder i FS4 og hele tre tellende runder i FS8. Hadde det ikke vært for at ett av återlagene måtte gjøre et omhopp hadde vi trolig fått fire tellende runder. Fredag kveld kunne vi derfor vie til premieutdeling i FF, FFR, FS4, FS4R og FS8.

Lørdag ble CP-dag. Konkurransen gikk på Osenstranda. Ett forsøk på å passere entry gate neddykket og en røket styreline i passering av samme gate bekreftet at det var en riktig beslutning å legge arrangementet over vann.

Stemningen var utrolig bra, og resultatene sto i stil, tross vanskelige vindforhold.

For å sette en spiss på CP-arrangementet ble det, etter at finalerunden var over, gjennomført en høyst uoffisiell prøvegren: Fristil øl-press. Fire prøve-deltakere var plukket ut. Kun bildene kan gjenspeile noe av det som faktisk ble prestert...

Tidens festmåltid på Øste Æra – en kulinarisk opplevelse uten sidestykke i fallskjermnorge – fremkalte store smil og mange komplimenter. Banketten ble en fin oppkjøring til det som skulle

vise seg å bli en svært spektakulær, om enn noe utradisjonell, premieutdeling. Vinneren av NM i CP 2008 spisset det hele med tidens truserøsk. Derfra og ut måtte det bare gå som det som oftest gjør når fallskjermhoppere møtes til lag...

konkurranser-lag

konkurranser-lag

Team Panic (Daniel Fløysand og Christian Grevstad) som vant FS intermediate i NM.

RICHARD OLSEN FOTO

7S4

Runde		1	2	3	4	5	6	7	Snitt	Total
Lag/trekning	Klubb	M-17-F-D	20-5-A	N-21-8	14-22-K	Q-P-J-B-6	O-G-11-4	2-15-1		
Arcteryx	Oslo FSK	30	20	18	17	28	21	16	21,4	150
DeLand Norgies	Tønsberg FSK	28	17	16	13	28	16	16	19,1	134
Tbg	Oslo FSK	20	15	13	12	20	13	12	15	105
X3m4s	HaGL	18	11	11	7	15	12	9	11,9	83
Agnars Gasse	Tønsberg FSK	7	5	4	1	7	4	1	4,1	29

7S4 Rekruttering

Lag/runde		1	2	3	4	5	6	7	Snitt	Total
Nonstop	Tønsberg FSK	15	18	23	11	12	17	13	15,6	109
Engleflask	Tønsberg FSK	11	10	17	12	10	16	9	12,1	85
Pål sine høner	Tønsberg FSK	9	10	12	9	5	14	11	10	70
Møbelsnekkere	Oslo FSK	13	7	14	10	5	11	7	9,6	67
Dislocated Turkey Leg	Oslo FSK	7	4	13	3	5	9	5	6,6	46
Hanimal	Tønsberg FSK	2	10	5	6	2	7	6	5,4	38
Team Pondus	HaGL	4	4	6	4	3	7	-	4,7	28

7S8

Lag/runde		1	2	3	Snitt	Total
Norgies 8	Tønsberg FSK	12	10	15	11	37
Engleflak	Tønsberg FSK	5	3	5	4,3	13
Arctic Eight	Bodø FSK	4	2	2	2,6	8
Haggelbyga	HaGL	4	2	1	2,3	7

77

Lag/runde		1	2	3	4	5	6	Snitt	Total
Skywalkers	Voss FSK	8,5	7,1	8,9	8,9	8,2	8,3	8,3	49,9
Helix	Voss FSK	7,9	6,1	7,7	8	6,5	7,9	7,4	44,1
Serenity	NTNU FSK	5,4	2	5,6	5,5	3,1	5,5	4,5	27,1
Linea	NTNU FSK	2,6	0,6	3,1	3,3	0,6	4,5	2,5	14,7
Drop Outs	Oslo FSK	0,7	0	1,7	0	0	0	0,4	2,4

77 Rekruttering

Lag/runde		1	2	3	4	5	Snitt	Total
Team Panic	Bergen FSK	4,6	2	3,1	4,8	3,9	3,7	18,4
DarkSky	NTNU FSK	2,5	3,1	3,1	3	3,1	3	14,8
VacoVolo	Oslo FSK	2,4	0	2	3,9	4,6	2,6	12,9
Skystalkers	NTNU FSK	2,4	0	2	2,7	2	1,8	9,1

CP

Navn	Klubb	Innledende	Finale	Total
Håvard Flaas	Voss FSK	516,86	92,74	609,60
Kristian Moxnes	Voss FSK	480,94	100,00	580,94
Kjetil Follesø	Bergen FSK	446,18	68,96	515,14
Ronny Resvold	Grenland FSK	431,47	67,09	498,56
Mathias Holtz	Voss FSK	380,15	69,46	449,61
Hans Rasmus Breistein	Voss FSK	342,27	0,00	342,27
HC Amlie	Lesja FSK	325,32		325,32
Lars Erik Sivertsen	Kjevik FSK	305,84		305,84
Jostein Nordby	Grenland FSK	251,05		251,05
Kjetil Suserud	Grenland FSK	246,44		246,44
Bent Kristoffersen	NTNU FSK	231,18		231,18
Daniel Eriksen	Tønsberg FSK	193,28		193,28
Ron Holan	NTNU FSK	145,70		145,70
Christian Slinning	OFSK FSK	0,00		0,00
Dominik Løyen	Utenfor konkurranse	146,00		146,00

Ten-sing erfaring er ikke til stor hjelp i ølstaftett.

BODØ FSK HAR FLERE NM-MEDALJER FRA DE DAGER DA PREISJON OG STIL VAR DET SOM GJALDT. ETTER 26 ÅRS FRÅVÆR VAR DET PÅ TIDE AT VI STILTE LAG I NM IGJEN!

ARILD RASMUSSEN **TEKST**
VIDAR ANTONSEN **FOTO**

Det var en mørk kveld på Rognan hvor vi ofte er og hopper. (Mange eldre hoppere husker stedet med med gru, NM ble holdt på Rognan i 1982 i skikkelig dritvær). Vi satt og snakket om NM, da en av hopperne mente vi burde stille lag i 2008. Han mente vi hadde noe å stille opp med. Over litt for mange pils ble vi enig om at dette må vi prøve å få til!

Selv om BOFSK er en småflyklubb, så er vi 10 dager i året i Sundsvall på sommeren, hvor vi som regel hopper seks- til tolvmanns. I tillegg prøver vi å få til caravanhopping ett par ganger i året. Vi satte også i år ny klubbrekord med to poeng 16-manns! Vi fant fort ut at skulle vi ha noe i NM å gjøre så måtte det bli åttemanns. Like greit å kline til ordentlig.

Jeg satt meg ned for å se hvem som var aktuelle å ha med i åtterten. Etter hvert kom vi fram til de åtte som hadde mulighet og som var gode nok for å hoppe åtter sekvens. Første lagmøte ble avholdt i oktober 2007, hvor vi ble enige om navnet Arctic Eight. Vi la lista høyt for å prøve å få inn noen kroner med sponning. Vi fikk inn 15.000, i tillegg til at klubben dekket påmelding og konkurransehoppende. Nye fancy rullebrett ble laget, og vi kjøpte åtte skjorter med forskjellige farger slik at det skulle være lettere å se plassen i formasjonen under krypingen!

Vi hadde planer om å få til mye kryping, men det var ikke lett å samle alle så det ble med én gang før jul. Før NM hadde vi planer om å få til to runder med caravanhopping i Bodø for å trene åtterten. Dette gikk heller ikke som planlagt. Igjen passet det ikke for alle da vi hadde caravanen.

I juli dro vi til Sundsvall for å hoppe i lag med våre svenske venner. Dette har vi gjort hvert år siden 1994. I år hadde de fått PAC 750 til feltet. Første maskinen som kom slo ned propellen før vi hadde gjort ett eneste hopp! Neste pac som kom hadde vi kun i fire dager. 13 laghopp ble gjennomført. Jeg hadde mest lyst til å sette meg ned å grine, for dårligere hopping er det lenge siden jeg hadde vært med på. Dette så lovende ut for NM...!

Men vi satte ny klubbrekord, 16 manns, to poeng. Vel hjemme igjen foreslo jeg at vi måtte ha T-skjorter. Dette er tøft, og i tillegg ser vi mye proffere ut enn vi egentlig er. Nye klubbgensere hadde vi fått laget til flyshowet i juni 2008. Vi hadde planlagt treningshopping på Grytjom en liten uke før NM. Når vi kom ned dit, så viste det seg at det hadde regnet så mye at stripa ikke var flygbar. Etter ett kort rådsmøte ble vi enig om å kjøre til Åra, men først etter vi hadde drukket litt sportsdrikke, fått en god natts søvn, og litt kryping.

På Åra ble vi godt mottatt, med Sandy i manifest, Nagel i kiosken og ellers god service fra staben. Første hoppdag var det stort sett *ingen* andre som hoppet. Alle sto og så på de gjerne nordlendingene som hoppet åttemanns med skybase i 2.000 fot. Vi fikk vi gjort 19 treningshopp før NM. Etter seks tumble-avsprang så greide vi å dra av sjumanns, med Gøran løst

etter fra Porteren. Dette greide ingen av de andre lagene, bortsett fra Norgies da. Dette er vi stolte av! Progresjonen ble bra, og vi visste at vi hadde mulighet til å gjøre fire-fem poeng i tiden.

På det første hoppet i konkurransen scoret vi fire poeng, det femte var under sekundet utenfor. Totalt ble det kjørt tre runder. Vi slo HAGL med ett poeng, noe vi er meget fornøyd med!

Stor takk til Staben på Åra som tross mye motgang i sommer gjorde vårt opphold til en fin opplevelse, og ikke minst Nagel som foret oss slik at vi kunne ha høy fallhastighet!

Arctic Eight

Lagoppstilling:

**Arild Rasmussen, Jan T. Evardsen,
Rolf A. Holten, Vegar Sandstrak,
T.K. Solås, Rolf A. Holten,
Jorund Salvesen, Cato Holmstrøm og
Terje Holten (video).**

RAPPORT FRÅN ETT
HÄNDELSE RIKT
ÅR FRÅN EN NY
NORMAN.

MATTIAS NORD **TEKST**
VIDAR ANTONSEN **FOTO**

Efter att ha ställt en mycket viktig förfrågan, och sedan fått en mycket intressant förfrågan tog mitt liv en ny vändning i slutet av oktober förra året.

Den första var att fråga min livskamrat Jessica sedan nio år om hon ville bli min fru, och den andra att bli tillfrågad om jag ville vara en del av det norska landslaget i 4-way Arcteryx. Båda frågorna blev besvarade med JA och ett nytt kapitel tog sin början. Bröllopet sker by the way december och det är min stora lycka här i livet.

Glädjen av att hoppa igen på den allra högsta nivån är också enkel att förstå, men att få dela den glädjen med ett så motiverat och talangfullt gäng är få förunnat.

Efter ett mycket givande första camp i DeLand i januari började laget bygga den takt och dynamik som är dess styrka. Vi fick också utveckla den ytterligare under ett till läger i Florida och sedan under fem fantastiska veckor i Italien.

Efter de sista veckorna i Italien viste vi att vi kunde hoppa lika bra som de allra bästa och

det var en skön känsla för hela laget. Perfekt hade varit att få spendera en månad till för att konsolidera det tempot i laget och vara van med det innan VM. Den relativt korta förberedelse tiden tillät dock inte detta så i början av augusti bar det av mot Maubeuge i Frankrike och VM.

Efter ett otroligt fint klimat i Italien kändes det lite märkligt att komma till ett regnigt och blåsigt Frankrike. Riktigt blåsigt var det, under förträningen drog en tromb igenom landskapet och det centrala Maubeuge. Tyvärr vart skadorna omfattande och tre personer förolyckades i ovädret. Under invigningen av VM sändes många tankar till de drabbade och också ett ekonomiskt bidrag från FAI.

Nu var i alla fall VM invigt och en mycket proffsig organisation tog hand om tävlingarna och arrangemanget. Tyvärr fortsatte vädret att vara till och från så hoppningen gick trögt och endast åtta rundor gjordes färdigt.

Hoppmässigt för Arcteryx sken vi ibland som solen, och på de rundorna var vi helt med toppen och ibland tie för topp score. Dock fick vi inte riktigt igång något av de snabba hoppen och en

dålig exit kostade oss för mycket. Slutresultatet vart i alla fall det bästa snitt någonsin presterat av ett Norskt lag 22,5 och en 5:e plats som gav laget en inbjudan till World Air Games i Turin och World Games i Taiwan. Känslan att mäta sig med de bästa face to face är fantastisk och kommer med många fina minnen för hösten.

Förutom detta vare en absolut höjdpunkt under VM Skywalkers fenomenala insats och det enorma publikstöd de hade när de bugade för sina medaljer.

Efter en kort vila efter VM var det återigen dags att ladda för tävling och denna gång ett prestige fyllt NM.

Vädret var precis som i Frankrike och efter många turer fram och tillbaka för Oslo fallskärmsklubb vart det också samma typ av flygmaskin som i Frankrike, Pilatus Porter. Organisationen hade dock gjort ett fantasiskt jobb med att få allt i ordning efter så mycket slit med flygplan och rikscentret var redo för NM.

De tävlande vart varmt välkomnade av ett fint tal från Kjell Olsen och en förhoppning från Renas kommunordförande om ett möjligt

framtida militärt samarbete runt en vindtunnel. Tävlingarna genomfördes på skandinaviskt vis med nästan marksikt och alla möjliga och nästan möjliga lifter sända.

Arcteryx hoppade jämt och bra men utan den lilla extra gnistan som vart spenderad i Frankrike. Vi avgick efter sju rundor och 21,4 i snitt med segern och kan nu stolt titulera mig som Norsk mästare. Mycket speciellt med en så liten hoppnation och två lag i 4-way som presterar så fina resultat.

Efter en helt fantastisk säsong är hösten på väg är det dags att planera för och genomföra alla de aktiviteter som skall bygga hoppNorge inför 2009 och framtiden.

Efter ett möte med det Norska styret för och informera om ett rekryterings och utbildningsprojekt jag varit med om att driva i Sverige. Är min förhoppning att delar av det projektet också kan bli en del av arbetet mot ett växande hopp-Norge både medlems och hoppmässigt.

Tackar för ordet och hoppas att hösten erbjuder ytterligare några fina helger för de sista hoppen för året.

DET HELE BEGYNTE EN KALD
OG STORMFULL AFTEN... SÅ VAR
HISTORIEN OM REKRUTTERINGS-
LANDSLAGET HELIX OVER.

SOFUSFOTO

CHRISTOPHER
ROLSDORPHFOTO

SOFUSFOTO

HANS-RASMUS BREISTEIN, HELIXTEKST

Året var 2006 og det var dags for nytt landslagsuttak. Tre håpefulle freeflyere ved navn Christopher Rolsdorph (Chris), Kjetil Follesø (Kjetil) og Hans-Rasmus Breistein (Hanse) meldte seg på. Chris og Hanse hadde tidligere hoppet sammen Helix Crew og Kjetil kom fra Himmelgutane på Voss. Det ble til slutt disse tre karene som ble valgt ut til Norges første rekrutteringslandslag i freeflying. Navnet på laget ble HELIX.

Vi ble enige om allerede da at hovedmålet for HELIX var VM i Frankrike i 2008. Vi hadde to år på oss til å bli så gode som vi kunne. Det første året vårt (06/07-sesongen), var ment som et treningsår som vi skulle bruke på å få konkurranseerfaring og hoppe oss inn. Vi fikk mye hjelp fra Skywalkers både i luften og på bakken, i tunnelen og på creeperne. Hmm... Dette året resulterte i internasjonale konkurranser så vel som nasjonale konkurranser. Fasiten var andre plass i Norgesmesterskapet på Tønsberg, sjette plass i Norgescupen (intermediate), åttende plass i Europamesterskapet i Russland og niende plass i Worldcupen. Om vi var fornøyde etter et år? Ja

absolutt! Dette var tross alt kun et "erfaringsår" for oss.

Så var det dags for oppkjøringen til VM.

Vi begynte sesongen med en tunnelcamp med Skywalkers i november '07. Det meste av rusten etter nesten tre måneder uten hopping begynte å falle av. Resten falt av under den FANTASTISKE freeflybasen i Skydive Spain. I Spania var det nesten to uker med 1:1 coaching i tillegg til en treningsuke som vi hadde lagt inn etter basisen for å konsentrere oss om oss selv. Hovedtanken med denne uken var å prøve ut nye moves. Det skulle vise seg at de tingene vi skulle prøve på satt som et skudd etter treningsuken var over. For en start! Vi var proppfulle av selvtillit etter kanskje den beste treningsuken vi noensinne har hatt og gledet oss til fulldriften skulle begynne. I slutten av mai samlet vi oss på Voss for å starte hardkjøret mot VM. På vei mot VM hadde vi lagt inn Nordisk Mesterskap i Gryttjom hvor vi skulle konkurrere mot de beste lagene fra Norden. Vi var veldig spente på hvordan nivået til svenskene var. Søta bror hadde tross alt fått coaching fra Skywalkers, så vi fryktet grabbarna litt grann. Det skulle imidlertid vise seg at vi hadde trent veldig riktig fram imot denne konkurransen og Norge gjorde rent bord

takker for seg

i Nordisk med Skywalkers på første og oss på andre. Dødsfett!

To uker igjen til den store konkurransen.

Disse to ukene tok vi det rolig. Det ble ikke mye trening, men mest morohopping. Vi ville ikke brenne kruttet før vi skulle knuse verdenseliten og virkelig vise at HELIX was the greatest freeflyteam in the whole wide world. Slik gikk det dessverre ikke. Etter første runde i Maubeuge lå vi på en katastrofal 11. plass etter et enda mer katastrofalt hopp. Dette var virkelig et slag i trynet og vi måtte rett og slett grave dypt for å finne fram til godformen. Målet var åttende plass og etter det tredje hoppet øynet vi muligheter. Zero, søta brors landslag, lå foran oss og vi var fast bestemt på at dette kunne vi ikke ha noe av. Dermed satt vi inn giret og dro i land en sjette plass før finaleomgangene skulle starte. Avstanden opp til femte plassen var uten rekkevidde, så vi måtte bare fokusere på å holde grabbarna og vodka-gutta (Russland) bak oss. Det klarte vi! Og vi kunne konstatere at HELIX er verdens sjette beste lag i freeflying. Vannvittig bra! Det gjorde det ikke akkurat verre at Skywalkers tok sølvet. Det var bare magisk.

LARS ERIK SIVERTSEN FOTO

Da vi endelig kom hjem ventet NM på Æra. Der tok vi vår andre plass på andre forsøk og var veldig godt fornøyd med det.

Så hva skjer med HELIX nå?

Mange trodde nok at vi kom til å tre inn i Skywalkers fotspor som det nye landslaget, men det gjør vi ikke. Vi gir også fra oss plassen som rekrutteringslandslag. For vår del er det endel andre ting som må prioriteres, samt at vi ønsker å gi andre muligheten til å satse på et høyt nivå og kanskje oppnå de samme fordelene det er å være på et rekrutteringslandslag som vi har hatt. Men HELIX vil bestå. Vi vil fortsatt satse som et lag og være med å konkurrere

nasjonalt og internasjonalt, så vi gleder oss masse til neste sesong allerede. I skrivende stund er det ikke klart hvem som kommer med på det nye landslaget og rekrutteringslaget, men vi vil ønske alle sammen lykke til og vi kommer garantert til ha mye morsomt sammen i årene som kommer.

Avslutningsvis vil vi takke Skywalkers for all hjelp vi har fått fra dere. Dere har virkelig gjort en sinnsykt bra jobb med oss og hele freeflymiljøet i Norge. TUSEN TAKK gutta! Samtidig vil vi takke alle som har vært med å hjelpe oss iløpet av disse to årene. Det har vært en fantastisk reise...

Vi sees!

X-MAS BOOGIE

20 Dec 08 - 4 Jan 09

Join in Europe's largest winter boogie

x-mas boogie

skydive

empuriabrava

www.skydiveempuriabrava.com

Tel. (+34) 972 45 01 11 · 17487 Empuriabrava · Spain

Fagsjefen oppdaterer

Det har de siste årene godt i riktig retning mht sikkerhet. I hvertfall er det en del som indikerer det dersom en ser på den internasjonale statistikken og sammenholder den med den norske.

International Parachute Committee (IPC) som behandler den internasjonale statistikken opererer med 1:115.000 når det gjelder dødsulykke pr hopp for 2006. For Norges vedkommende opererer man i IPC med en 1:43.000 for årene 1963 til 2006 samt 1:81.000 for perioden 2002 til 2006. For ordens skyld skal det påpekes at IPC ennå ikke har behandlet 2007 statistikken. Dersom vi ser på statistikken 2004 til 2008 så har får vi forholdet 1:260.000. Da er antall hopp tom for andre kvartal 2008 tatt med.

Det ser unektelig ganske bra ut, men vi kan ikke slippe fokuset på sikkerheten! Vi er nå på det nivået som svenskene har vært på i flere år! I Tyskland hadde man en forferdelig start på 2008 med fire uavhengige dødsulykker, alle i landingsfasen! Ikke før hadde jeg skrevet dette så kommer det inn en hendelsesrapport på en AFF elev kom inn i flatspinn og der hoppmester gjorde gjentatte forsøk på å stoppe spinn. Eleven mistet høydebevisstheden og trakk først i ca 1.000 fot, hvilket vil si at trekket ble gjort i åpningsfasen av reserven. Hopperens tid i bærende skjerm ble estimert til mellom fem og 10 sekunder! Hva er det som har gått galt i dette tilfellet? Når en ser historikken til hopperen så hadde han, i tillegg til språkproblemer, store problemer både med FF og trekk på alle nivåer og hadde derfor flere hopp på alle nivå. Dette spesifikk tilfellet er en "dead man walking" dvs at han ble berget av Cypresen og vi skal prise oss lykkelig for at dette gikk bra! Eleven burde sannsynligvis vært stoppet før han kom til nivå fire!

Skal vi opprettholde det sikkerhetsnivået vi har kjempet oss til, må klubbene også fokusere på hvem som egner seg som fallskjermhopper, for det er ingen menneskerett å hoppe fallskjerm! Det gjelder forøvrig ikke bare elever! Den siste hendelsen jeg vil nevne skjedde på siste dag av NM 2008 ifm en av speedcarving rundene. I det en av deltakerne skal gjennom entrygaten bruker kan toggles og den ene styrelinen ryker med det selvfølgelig resultatet et voldsomt sammenstøt med vannet. Hadde ikke starten på banen vært i vann ville vedkommende, med overveiende sannsynlighet, ha omkommet. Det viser hvor nøye man må være også på utstyrssiden og i dette tilfellet skulle linene vært skiftet for mer enn 250 hopp siden!

Etter en slik sak som det som er referert til ovenfor, så blir det vel det neste sak som ren bagatell å regne, men likevel må det nevnes. Jeg har ved selvsyn sett at elevene i større og større grad hopper uten hansker. Dette er et brudd på bestemmelsene i håndboka! Jeg hopper selv av og til uten hansker og det er et valg jeg gjør, men det valget har ikke elevene se HB 102.4.4! Vi har fått inn et to tilfeller der elever uten hansker har fått til dels store og helt unødvendige sårskader på hendene etter landing på asfalt fordi de ble tillatt å hoppe uten hansker. Klubbene får sjekke opp sine rutiner å få orden på sine prosedyrer.

Fly

Dem som husker godt, vil vite at jeg i min spalte i Frittfall nr 1 2007 har skrevet om valg av fremtidige fly for fallskjermhopping ift drivstoffet 100LL. Den gangen var det i perspektiv av at forventet prisnivå på dette drivstoffet pga at økte miljøavgiftene vil bli uholdbart høye. 100LL står for 100 oktan Low Lead, hvilket er en ren bøff! Blyinnholdet er fire-fem ganger høyere enn det vi hadde i 98 oktan blybensin, og realiteten er slik at det kun vil være et spørsmål om tid før vi må gå over til noe annet. Nå har myndighetene i USA besluttet at 100LL blir forbudt der fra 2011. Det betyr at man relativt raskt også må se seg om etter andre motorer/fly i Norge. Det som er bra med det amerikanske forbudet, er at det nå er satt fullt trøkk på å videreutvikle motorer til fly som kan benytte blyfri bilbensin, diesel osv. Budskapet er derfor at klubbene må være forsiktig med å investere for mye i fly som krever 100LL fremover, selv om en må anta at det blir en del "fete" tilbud på slike fly i årene som kommer! Ikke kjøp katta i sekken!

Jan Vang
Fagsjef/avd.leder F/NLF

Hendelser

NÅR JEG LESER HENDELSERAPPORTENE SOM ER SENDT INN HITIL FOR 2008 SLÅR DET MEG HVOR MANGE SKADER DET ER MED LANDING AV EN BESTEMT SKJERM MODELL, NAVIGATOR.

MORTEN KRISTOFFERSEN, SU**TEKST**

Glem Velocity, Katana eller Mamba. Den skjermen hoppere henger under før de skader seg i 2008 er i 70% av rapporterte uhell, en Navigator på 220 kvadratfot eller større!

Hendelse 1

Hopper: Lineelev med 5 hopp

Hovedskjerm: Navigator 280

HLs kommentar: Hopperen faller i det han lander en forholdsvis fin landing. Han tar seg for med hånden og forstuer lillefinger på høyre hånd, samt avrevne leddbånd i lillefinger. Blir behandlet på legevakten på Voss.
HIs kommentar: Shit happens.

Hendelse 2

Hopper: AFF-elev med 2 hopp

Hovedskjerm: Navigator 220

HLs kommentar: Kommer inn i liten vind, med vinden. Lander på ulendt terreng og flarer dårlig. Skader ankelen og blir hentet i ambulanse. Ingen skader påvist på røntgen.

HI: Eleven hadde liten erfaring i landing siden dette var hopp nummer to. Hun sier selv at hun ble stresset av å komme inn medvinds, og at hun ikke samlet bena eller flaret helt ned. Eleven gjorde en dårlig vurdering av landingsretning høyere oppe. Hun sier at hun har lært, og det tror jeg på. Hun har hoppet igjen etter dette, og er ved godt mot og på god vei til A-sert. Hun har ikke landet medvinds etter dette.

Hendelse 3

Hopper: AFF-elev med 3 hopp

Hovedskjerm: Navigator 240

HLs kommentar: Tidlig på dagen var vinden fra øst. Etter takeoff på dette løftet

Kjære medlemmer!

En ny sommersesong er gjennomført og statistisk ligger vi litt bedre an enn ved samme tid i fjor hva gjelder antall hopp og antall senior-, junior- og tandemmedlemmer. Antall hopp vet dere vi fortsatt ligger klart under 2006-nivå og tidligere. Hovedårsaken til dette er flyproblemene på Rikssenteret de to siste årene. Rikssenteret har tidligere gjort vel 1/3 av alle hopp utført i Norge i året. Mer om dette har jeg løftet ut i en egen artikkel "Flysituasjonen – Østre Åra 2008".

I sommer har det vært gjennomført flere store arrangementer. Tross store flyutfordringer i forkant leverte Oslo Fallsjermklubb et meget bra Flying Chicks-arrangement med over 60 jenter på feltet. OFSK gjennomførte også et vellykket NM i slutten av sesongen.

Voss Fallsjermklubb leverte igjen Ekstremsportveko på en solid måte sammen med de andre vann- og luftsportaktørene i vestlandsbygda. Som tidligere ble det også i år god dekning i media, og da spesielt NRK. Det var stor jubel på Fleicher da fagsjefen sammen med flere veteraner ble portrettert i en av rikskanalens kveldssendinger. GoVertical samlet over 100 freeflyutøvere til lek og moro med verdens beste instruktører som Martin Kristensen, Fabian Raidel, Tim Porter og Filippo Fabbi. Innhoppene var heller ikke tamme. Dyktige hoppmestere gjorde dette til en opplevelse for alle deltagere.

I august reiste den største norske delegasjonen noen sinne til World Parachuting Championships, som i år ble arrangert av franskmennene i Maubeuge. Vi stilte med head of delegation Pål Bergan, hele 16 utøvere, tre dommere inkludert hoveddommer Tone Bergan og undertegnede som team manager. Mesterskapet var på mange måter et brakarrangement. Vi høstet internasjonal heder og ære med lagene våre. Skywalkers tok som kjent sølv, men lå likt med Babylon etter de to første rundene og knivet om førsteplassen. Arcteryx gjorde det beste norske snittet noen sinne med 22,5 og kom på en meget god femteplass. Jeg er meget imponert over hva Mattias Nord har gjort for Arcteryx. Vi skylder han alle en stor takk! Jentelaget Fortitudo snittet 16,2 og tok en hederlig fjerdeplass. Rekrutteringslandslaget Helix tok en meget god sjetteplass i freeflying, som beste ikkesponsede lag. Vi skal være stolte over hva lille Norge presterer på den internasjonale arena. Men klarer vi å ha toppidrett og samtidig leveres tilbake til norske hoppfelt? Hva gagnar det norske hoppmiljøet over tid? Er antall deltagende lag på NM og Norgescup en indikator? Vi er nå i et passende år for å ta opp disse spørsmålene, evaluere og legge strategien for idrettssatsingen i Norge i fremtiden! Det har vært bevist fra styret at landslagene skal prestere maksimalt under VM. Det er altså styret som har tatt denne beslutningen for landslagene – ikke motsatt. Vi har kanskje strukket strikken noe langt, og vi ser at selv i et VM-år må landslagene yte noe mer på hjemmebane for å legitimere toppidrettssatsingen. Landslagene skal gi tilbake til det norske hoppmiljøet, eller så har ikke idrettssatsingen noe fremtid.

Landslagene våre har signalisert at de gir seg nå etter VM. Det samme gjør rekrutteringslandslaget Helix. Arcteryx og Skywalkers er invitert til å delta i World Games og World Air Games neste år og vil delta. De vil få noe treningsstøtte fra landslagsposten til å gjennomføre dette. For å utjevne det store gapet ønsker vi å ta ut en landslagstropp for 2009 med de samme budsjettmidlene som tidligere. Den vil altså inkludere Arcteryx, Skywalkers og de nye landslagene i hhv FS-4 og FF. Styret F/NLF har besluttet å kjøpe et nytt landslagsuttak neste år. Vi står bedre rustet til å ta ut landslag med et langtidsperspektiv i 2009 enn i år. Landslagsansvarlig skriver mer om dette i egen artikkel.

Videre jobbes det med vår strategi (luftrom, regelverk, miljø og sikkerhet) på forbundsnivå og en ny handlingsplan for NLF. Handlingsplanen og budsjettet knyttet opp til dette legges frem for Tinget i mars neste år. Med dette vedtatt av Tinget mener jeg forbundet står klart sterkere rustet i fremtiden.

Velkommen til Bever Boogie i oktober!

snudde vinden og T ble snudd. Hopperen har ikke lagt merke til dette da hun flyr samme innflygingsmønster som tidligere. Dette resulterer i medvinds innflyging mot landing. Hopperen flyr over hele landingsområdet og lander ca 200 meter inne i skogen. Det var en glenne der hun landet. Trærne har neppe tatt av for medvindslandingen. Hopperen hadde smerter i ryggen, men var oppegående. Ambulanse ble tilkalt og tok henne med for sjekk. NN var førstemann på stedet. Røntgen viste mindre brudd i ryggen 12. virvel sykemeldt i 1 mnd.

Hls kommentar: Eleven har ikke gjort det hun er fortalt på grunnkurset. Hvis T har endret retning etter brief på bakken og mens man er i flyet skal man endre landingsmønsteret. Dette skal man oppdage når man sjekker avdrift i venteområdet mellom 1500 og 900 fot.

Forslag til tiltak: Endring av landingsmønster ved vindretningsendring må poengteres tydeligere på grunnkurset.

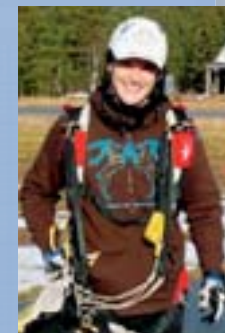
SU kommenterer alle hendelsene

Pr 31. juli var det rapportert inn 20 uhell der hoppere har skadet seg hittil i 2008. 14 av disse hendelsene skjedde ved landinger med elevsjerm. Navigator er en "snill" skjerm hvis man laster den med den vingebelastningen som er satt i håndboka. Det er derfor neppe hovedskjermens design som er grunn til skadene.

Hopperne som har skadet seg med elevsjerm er enten elev eller fersk A-hopper. Måten de flyr og lander skjermen er basert på instruksjonen de får fra kursinstruktør, hoppmester og HFL. Får elevene nok og riktig trening på skjermflyving og landing på kurset? Og får de tilbakemelding på landingene sine under progresjonen, også etter at nivå sju hoppet er bestått?

Leksjonen på grunnkurset i styringsteknikk og observasjon ble endret i år. Elevene lærer nå det samme innflyvingsmønsteret som de før først lærte på A-sertifikatprogresjonen. Dette innflyvingsmønsteret skal gi elevene bedre forutsetninger til å lande der de skal. Antallet uhell med elevsjerm tyder på at vi innføringen av innflyvingsmønsteret ikke har gått slik vi har håpet.

Flere av skadene kunne sannsynligvis vært unngått hvis hopperne hadde gjennomført landingsfall i landingen. Får elevene nok gjennomføringer på landingsfall på kurset slik at landingsfallet blir en naturlig refleks når bakken kommer fort i landinga? Å forvente av timingen på flaren sitter fra hopp 1 er kanskje i overkant optimistisk. På flere av hendelsene kan jeg ikke se på HLS eller HLS kommentar at en repetisjon av gjennomføring av landingsfall er noe man synes er verdt å nevne. Jeg tror neppe de uheldige hopperne får inn de manglende ferdighetene sammen med smertestillende og gips på sykehuset?

Hans Christian Amlie
Leder F/NLF

Også i år har vi opplevd relativt store vanskeligheter når det gjelder fly og flygere. Størst konsekvenser har situasjonen på Rikssenteret hatt, der Rigas Aeroklubs sviktet med sin AN-28. Senest under B-kurset i mai bekreftet Rigas at AN-28 skulle komme og at YL-KAF ville ankomme Rikssenteret 20. mai. Det viste seg at flyet ikke hadde luftdyktighetspapirene i orden og dermed uteble. PAS stilte opp med sin Twin Otter men også denne ble forsinket først pga byråkrati i Norge og deretter av flygersituasjonen. Selv om det gikk bedre etter hvert så var det et relativt kostbart fly som krevde høy fyllingsgrad for lønnsomhet, i tillegg til at løftene ble lange pga manglende erfaring på flytypen hos piloten. Grenland og NTNU som også hadde kontrakt på større fly måtte begge kansellere denne ambisjonen pga flygermangel. Til tross for alt dette så viser tallene fra andre kvartal i år en økning i antallet hopp ift i 2007, så det kan være at vi kan ta igjen noe av de antall hopp vi tapte fra 2006 til 2007. Oslo har til tross for alle problemene i mai og juni gjort 300 flere hopp i år ift 2007 og ikke minst er det gjort 203 flere elevhopp enn til samme tid som i fjor! Det er det et resultat det står respekt av og som i stor grad kan tilskrives en effektiv driftsstab.

Utvikling

Både Tønsberg og Voss har også relativt solide resultater, selv om det tross alt vil bli gjort vesentlig færre hopp i år ift det vi gjorde i 2006. Størst reduksjon vil Rikssenteret ha. Norske hoppere gjør nok ikke færre hopp, selv om noen hopp penger nok konverteres til tunnel flyging. Lekkasjen fra Rikssenteret kommer ikke til syne som en økning av antallet hopp på andre hoppfelt i Norge. Derimot er det mye som tyder på at norske hoppere gjør vesentlig flere hopp i utlandet og av disse er det mest bekymringsfullt at antallet norske hopp i Sverige ser ut til å ha steget kraftig. Jeg tror dette i stor grad har med hoppriser å gjøre. Hos oss har vi nå kommet opp i et naturlig prisleie som reflekterer reelle kostnader ved flydrift som på turbinfly ligger på kr 200+ per slot. Pga EASA sin beslutning om at all dokumentasjon av fly som nyttes i EASA luftrom skal være på et språk som aksepteres av EASA (det er ikke russisk), så tror jeg det blir vanskeligere i fremtiden å basere seg på billige og langsiktige avtaler for "østeuropeiske" fly. Derfor mener jeg at et prisleie på rundt kr 200 vil være det vi kan forvente oss fremover, litt avhengig av fuelpriser selvfølgelig. Slik det er i Sverige per dags dato så subsidieres den svenske fallskjermvirksomheten gjennom at JET A1 er fritatt for miljøavgift. Dette gjør selvfølgelig at slotprisene blir billigere. Jeg forstår dem som blir fristet av dette, men vi må også støtte opp driften på de store norske felt slik at de har økonomiske levbare forhold og ikke minst for at klubbene skal orke å stå på og legge forholdene til rette for oss! Det synes som om at det blir lagt på en miljøavgift på fuel i Sverige neste år. Hvem vet hva som eller skjer fremover, og hva da når prisene i Sverige og Norge blir like dersom de store feltene i mellomtiden har måttet legge ned? Det å pisse i bukse ute vinterstid, gir alltid bare en kortvarig glede, så nå er det sagt!

Jeg skal komme tilbake med mer utførlig tilbakemelding om de sentrale kursene neste gang men mange har muligens fått med seg at det lenge var usikkert om vi fikk deltakere nok til å gjennomføre C-kurset også kjent som I-1 kurset. Det ble heldigvis en løsning slik at kurset vil bli gjennomført og første kurshelg er akkurat gjennomført når du leser dette.

I 2007 ble det, ifm Rauma Rock på Åndalsnes første helg i august, gjennomført uhjemlet hopping fra helikopter med baseutstyr og wingsuits. Dette ble også forsøkt gjentatt i år men ble stoppet fordi helikopterselskapet ble fortalt konsekvensene både for selskap og pilot dersom dette ble gjennomført. Det er kun F/NLF og Fred Bratland som har tillatelse til å organisere og drive med sivil fallskjermhopping i Norge. Jeg har ingen ting i mot basehopping og basehoppere, det være seg våre egne medlemmer eller andre, men jeg har mye i mot at man forsøker seg på en "cross over" der disse aktivitetene kombineres. Det er selskapet og piloten som har ansvaret for at all flyging skjer i samsvar med Bestemmelsene for sivil luftfart, og piloten ville ha mistet sine papirer så vel som jobb fordi noen "lurte" han til å tro at dette var en hjemlet fallskjermoperasjon! Jeg bruker ordet lurte for det er ikke lett for en som ikke kjenner fallskjermhopping godt å se forskjell på nyansene mellom en baserigg og en fallskjermrigg og dermed hva som er lovlig og ikke! I tillegg til at dette er forbudt er det direkte uanstendig å utsette piloter og selskaper som er i god tro for slike konsekvenser. Det er sikkert ikke rare trusselen, men SU kommer til å frata de av våre medlemmer som gjør slikt alle rettigheter som gir dem mulighet til å hoppe utenfor våre permanente hoppfelt!

Avslutningsvis ønsker jeg alle en sikker avslutning av hoppesongen, og for de som skal på Bever'n så ses vi der!

Blå himmel.

VM 2008 er over – hva nå?

Norsk deltakelse i

NORGE OPPNÅDDE MEGET GODE RESULTATER UNDER VM. I HENHOLD TIL "LANGTIDSPPLAN FOR LANDSLAGENE I F/NLF 2007-2008" VAR ET AV DELMÅLENE FOR PERIODEN Å OPPNÅ EN PLASSERING BLANT DE TRE BESTE NASJONENE.

TRUDE SVIGGUM, LANDSLAGSSJEF **TEKST**

Skywalkers sin sølvmedalje innfridde dette – og vel så det. Arcteryx har også all grunn til å være stolt over sin egen innsats. De oppnådde vårt hittil høyeste VM snitt på 22,5 (over 8 runder) og ble nr 5 av 23 lag i sin klasse.

HELIX hadde ambisjoner om å "få en bedre plassering enn Action Force hadde i 2006". De ble nr 6 – kun slått av tre andre nasjoner (Frankrike, England og USA). Fortitudo fikk 16.2 i snitt og ble nr 4 i kvinneklassen i FS 4. 16.2 i snitt er en tangering av det beste snittet Norge har hatt i kvinneklassen tidligere (VM i 2003).

Hva skjer videre?

Skywalkers og Arcteryx kvalifiserte seg til deltakelse i World Air Games, WAG, (kun Arcteryx) og World Games, WG, gjennom sine resultater under VM i sommer.

WAG arrangeres hvert andre år og er den internasjonale luftsport organisasjonen (FAI) sin flaggskipskonkurranse, med deltakelse fra alle de 10 ulike luftsportene. WAG 2009 vil bli gjennomført i Torino i Italia 7.-13. juni. Fallskjerm vil være representert med formasjonshopping (fem lag i FS-4), Canopy Piloting (15 deltakere), presisjonslanding (20 deltakere), Canopy Formations (fire lag) og freestyle (fem lag).

Deltakere i fallskjerm blir selektert via VM 2008 innen den enkelte gren. For mer informasjon om WAG se <http://www.worldairgames.org> og <http://www.wag2009.com/eng/>

WG er en internasjonal multisport konkurranse for idretter som ikke er med i de Olympiske Leker. WG arrangeres hvert fjerde år, og vanligvis er 20-30 ulike sportsgrener med i konkurransen. WG 2009 gjennomføres i Kinesisk Taipei 14.-21. juli 2009. Fallskjerm representeres med formasjonshopping (seks lag i FS 4), Canopy Piloting (10 deltakere), presisjonslanding (10 deltakere), Canopy Formations (18 deltakere) og freestyle (seks lag fra ulike nasjoner).

Deltakerne blir også her selektert via VM 2008 innen den enkelte gren. For mer informasjon om "World Games" se http://en.wikipedia.org/wiki/World_Games og <http://www.worldgames2009.tw/wg2009/eng/index.php>

Landslagsuttak 2008

Tradisjonen tro arrangerer F/NLF nytt landslagsuttak etter VM. Skywalkers ga tidlig i vår

VM 2008

beskjed om at de ikke kom til å stille på uttaket, det samme gjorde HELIX samt deler av Arcteryx.

Etter F/NLF sitt synspunkt er det uheldig at begge landslagene gir seg samtidig. Vi vil miste mye opparbeidet kompetanse, og det tar lang tid å bygge opp nye lag "helt fra grunnen". Siden Arcteryx og Skywalkers blir invitert til (og ønsker å delta i) WAG/WG, ble det på siste styremøte foreslått noen endringer til årets landslagsuttak i forhold til tidligere:

Det tas ut nye landslag i begge grener.

Arcteryx og Skywalkers deltar i WAG/WG 2009, og får støtte fra F/NLF til å gjennomføre noe trening i forkant.

Det gjennomføres landslagsuttak høsten 2009, hvor medlemmer fra Arcteryx og Skywalkers kan stille på lik linje med andre. Målet er å sette sammen de beste lagene for satsing fremover mot de neste VM.

På denne måten vil de "gamle" landslagene opprettholde et vist nivå frem mot WAG/WG, samtidig som vi får startet opptreningen av nye lag. En forutsetning er at Arcteryx og Skywalkers hjelper de nye lagene i året som kommer med trening og gjennomføring av Basic og FS/FF-skoler. Styret sluttet seg til dette forslaget.

Landslagsuttaket 2008 ble gjennomført på Toppidrettssenteret 6.-7. september. I skrivende stund er ikke resultatet klart. De nye lagene vil bli presentert i neste utgave av Frittfall.

Nytt legemiddel på dopinglista

Et nytt legemiddel er lagt til legemiddellista: Retacrit. Retacrit brukes i behandlingen av anemi i forbindelse med kronisk nyresvikt. Retacrit inneholder det forbudte stoffet epoetin zeta i dopingklasse S2. Hormoner og relaterte substanser.

Antidoping Norge oppdaterer kontinuerlig en liste over legemidler som inneholder stoffer på dopinglista og som selges i Norge. Du finner denne legemiddellista under dopinglista på www.antidoping.no.

sertifikater

B

AUSTERHEIM INGRID
BEHEIM JØRN
BJØRNSTAD HALVOR MOE
BJØRNSTAD TOR-EIVIND
BULL-BERG GUNNAR
DYPÅ MARIANNE
ERLANDSEN TOM ERIK
GARTLAND PEDER
GJENNESTAD DAG EDMUND
HANSEN ELLEN REGINE
HANSSON ROLF GUNNAR
HAUKOM HÅVARD
HELSTRUP ANDERS
HEMLI ANDREAS HÅLAND
KVIST FINN MORTEN
LANG SANDRO
LARSEN JAN PETTER
LIAHJELL PER DAHL
LØDØEN STURLA BØRGE
MALAND ANDERS OPSAL
MOSGREN SINDRE
MUNKVOLD MIKKEL BREKNE
NIELSEN NIELS IVAR
NYGAARD MARIUS
OLSEN SINDRE
RAMSTAD ERIK
SANDBERG KNUT-HARALD
SEEM PÅL BRØNDBO
SKOGBROTT STEFAN
SMEDSAAS GEORG
SOLBAKKEN YNGVE
SOLBERG PIA CECILIE
BALTZERSEN
STÅRVIK INGILD BØE
STAVEN FREDRIK

SVENSSON HANNE SKANCKE
TOLCHARD PETER EDWARD
TSYBIN PAVEL
VOLDSETH ANNE-MARTHE
WORSØE HANNE RIDDERVOLD
ØSTBY TONJE
ØSTERHUS JOHN OLAF
AARBAKK ARILD

C

ANDERSEN SVEIN OVE
BUSENGDAL JANNE ELISABETH
ERVIK STIAN
FRETTEM ERIC J. (6759)
GUNDERSEN HENRIK
HAUGLAND TORE
HELGESTAD ODD-MARTIN
JENSEN JAN EGIL
JOHANSEN KRISTIAN
KOLSTAD IVAN
KROGSTAD REIDAR
KVALHEIM SVENN-OVE
KVAND MARIANNE NILSEN
LØNTJERN TRINE
PLASSEN MARTIN
RAA SIMEN HEIDENREICH
SÅTER AMUND
AAS ROY ERIK

D

BERGE STIG
BØE ANNE-SOFIE BORGAARD
GRANMO TORE
HÅLAND THOMAS EINAR
MOXNES KRISTIAN

MYHRE OLE PETTER
NORD MATTIAS
ONSHUS BENT KRISTOFFER
STOKSET JØRN KÅRE
TORGRIMSEN ELISE

DM1

JOHNSEN FREDRIK
MOXNES KRISTIAN
NORD MATTIAS

DM2

BUSENGDAL JANNE ELISABETH
GJESTELAND TOM
GRIPEN ELIN HELEN
GUNDERSEN ARVE
HÅLAND THOMAS EINAR
HAUGOM YNGVE
HAUKOM LARS
HUSTOFT ANDERS EMIL
KOLSTAD IVAN
KVALHEIM SVENN-OVE
LØKEN HELENE
MYHRE BILLY
SOLÅS TROND KRISTIAN
SVENDSEN HÅKON
AAS ROY ERIK

92 A77

BRYN BJØRN MAGNE
BURCHARDT ELLEN CATHRINE
JOHNSEN FREDRIK
MOWINCKEL JULIE

93

ANDERSEN SVEIN OVE
BUSENGDAL JANNE ELISABETH
HANSEN KRISTIN KARTHUM
KLEGSETH MORTEN
KROGSTAD REIDAR
KVALHEIM SVENN-OVE
KVAND MARIANNE NILSEN
MYHRE OLE PETTER
ONSHUS BENT KRISTOFFER
STOKSET JØRN KÅRE
AAS ROY ERIK

93 A77

KOSBERG HALLVARD T.
NORD MATTIAS

7

BRYN BJØRN MAGNE
NORBYE EYVIND
NORDÅS PHILIP ALEXANDER
YTTERDAHL TOMMY

7D

HUSEBY EINAR

7N

HENNIE ANDREAS ANNAN
FORBES

The ultimate FreeFly event @ Hohenems

OLIVER FURRER **Foto**

Oliver Furrer og freeflylaget Gorillaz arrangerte eventet for andre gang i juli. Det ble hoppet organiserte grupper tilpasset erfaringsnivå. Tracking, tube hopp, indy-races og hybridformasjoner. Lansering av BASE Tech hopp- og fritidsbekledning. BBQ, DJ og gratis øl hver kveld.

www.gorillaz-freefly.com.

PIA Symposium

PIA Symposium 2009 holdes i Reno, Nevada, 8.-13. februar 2009.

Attraksjonene er seminarer og kurs om varierte temaer og stands for de forskjellige produsentene og tilbydere.

Nyheter lanseres først på PIA. Deltakere på eventet er fallskjermprodusenter, distributører, forhandlere, hoppfelt, MK-er og andre selvstendige hoppere. Fra oss stiller gjerne fagsjef, materiellsjef og SU. Om du har hang til gambling og drukkenskap bør du også legge turen innom for å oppleve miljøet på Silver Legacy Resort Casino, PIA hotellets vegg-til-vegg teppe. Med fallskjermalibi. www.PIA.com.

Vindtunnel-leire

LISE AUNE **TEKST** ESSEN EVENSEN **Foto**

Jeg organiserer vindtunnel-leire i Bedford denne høsten og vinteren. Det er Norgies, Fortitudo og internasjonalt anerkjente coacher som kommer. Vi tilbyr alt fra 1:1, 2:2, 3:1 til lagtrening. Datoene er:

26.-28. september

21.-23. november (fullt)

13.-15. februar

20.-22. mars

1.-3. mai

Folk kan melde seg å til meg; liseaune@online.no eller ringe tlf. 934 05 708. Overnatting er i boks. Du må bare bestille flybilletten sin selv. Leiebiler organiserer jeg for folk så snart de har meldt seg på og gitt meg flydatoene sine.

Kodiak typegodkjent for hopping

Quest har levert det første Kodiakflyet til hoppfeltoperasjon. I den forbindelse har Jan Wang gjort en foreløpig vurdering. -Jeg har sett litt på flyet og spesifikasjonene, bl.a. typesertifikatet fra FAA. På sikt kan dette være av interesse, men jeg har en del forhold som tilsier at vi ikke bør hive oss på dette flyet for tidlig, forklarer Jan.

– Alle spesifikasjoner ser lovende ut dersom de kan holdes. Ikke minst er det at flyet ser ut til å klare seg med ca 550 meter for takeoff lovende. Flyet er utstyrt med en PT6 motor som er velkjent og velprøvd, og det at det kun er en motor indikerer lavere drifts- og vedlikeholdskostnader enn for en twin. På den andre siden er twin sikrere i takeoff øyeblikket, men det er jo også slik mellom Cessna og Porter vs feks Twin Otter i dag.

Jeg er av den oppfatning at vi bør la andre skaffe seg erfaring på flytypen over tid før vi vurderer å benytte flytypen. Dette kan bli et meget interessant fly for oss på noe sikt dersom specene viser seg å holde og typesertifikatet blir justert etterhvert som man får inn erfaringstall på vedlikehold og kostnader.

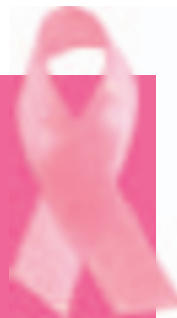
Jump for the Cause

Det blir arrangert nytt rekordforsøk for jenter til inntekt for brystkreftsaken 21.-28. september neste år. Målet er en formasjon med 175 jenter og en halv million dollar til saken.

JFTC avholdes i Perris, California. Det vil bli brukt 10 fly. Hoppene skal skje fra 17.000 fot med oksygen, og det er planlagt med rundt 30-40 hopp på en uke. Kate Cooper Jensen er hovedansvarlig for hoppingen.

Det er ikke første gang JFTC er organisert. Organisasjonen ble startet i 1999. Den gang ble det samlet inn trehundretusen dollar og ny jenterekord med 118 ble satt. I 2002 og 2005 ble det samlet inn rundt en million dollar, og rekorden ble slått med 131 jenter i 2002 og 151 jenter i 2005.

Om du vil bidra til å gjøre noe for brystkreftsaken og være med på å sette ny verdensrekord har du sjansen nå. Å gjøre 2009 til et storformasjonsår kan være smart! Med norgesrekordplanene får du ekstra god oppkjøring til JFTC. Sjekk ut www.jumpforthecause.com hvor du får vite mer om opplegget, og du kan sende inn søknad om å få delta.

Crazy Viking Camp 2009 update

Crazy Viking Camp, Tunnel camp i Lodi California, USA blir 3.-21. april 2009. Hele 18 dager hopper vi fra King Air og to Twin Otters.

Crazy Viking camp inkluderer:

- Flybillett tur/retur Oslo-San Francisco
- 101 hopp fra 14000 fot
- fire timer i tunnel sammen med andre (f.eks. firerlag) eller en time alene (freefly)
- Leiebil fra San Francisco airport i hele perioden
- Overnatting på hotell Royal Delta Inn
- Crazy Viking Grillparty!
- Crazy Viking Camp T-skjorte
- Crazy Viking Camp DVD film fra hele turen

Alt dette for bare 29.900.

Arrangører: Crazy Viking Team

Mail: tomfh@mac.com

Reiseledere: Mikael Kristiansen (1) mobil 97158773 - Tom Frode Henriksen. mobil 48493926

www.crazyvikingcamp.no

Jump & Jive

Vindunnelplaner på Rena

ORDFØREREN I ÅMOT KOMMUNE, OLE GUSTAV NARUD, AVSLØRTE UNDER NM-ÅPNINGEN PÅ ÆRA AT DET JOBBES MED PLANER OM Å BYGGE VINDTUNNEL PÅ RENA.

KITT TEKST

Han forteller Frittfall at arbeidet ikke har kommet særlig langt enda, men at han er optimistisk. Forsvarsbygg skal en av de nærmeste dagene komme med sitt tilbud på å gjøre en forstudie. Denne vil kunne ut i et grovt kostnadsoverslag ved å bygge anlegget.

Bakgrunnen for at kommunen vil utrede saken er et initiativ fra generalinspektøren for hæren, Robert Mood, som har ført til stor begeistring lokalt. Dersom det bygges en vindtunnel på Rena ville hærens jegerkommando kunne ha stor nytte av denne. -Det blir helt avgjørende hvilken avtale man får med forsvaret, forklarer Narud. -Vi igangsetter utredningen med bistand fra forsvaret. Hensikten er å få til et anlegg som har både sivile og militære

brukere. Det er derfor viktig at også F/NLF og Oslo FSK blir med i planleggingen og får lagt frem sine behov på et tidlig stadium. Narud synes at samarbeidet mellom luftsporten og forsvaret ser ut til å fungere godt i kommunen. Også forholdet Åmot og luftsporten setter han pris på. -Vi satser på reiseliv, og dere representerer absolutt reiseliv hos oss. Et vindtunnelanlegg vil kunne styrke satsingen ytterligere, og vil bety en utvidelse til vintersesong. Kostnadsrammene er foreløpig ukjente, men det er åpenbart at man må jobbe for å få til et kostnadseffektivt anlegg. -Vi har jo bygget et bioenergianlegg i Rena sentrum, og skal bygge ett til rett utenfor Rena leir. En vindtunnel er energikrevende, spesielt ved vinterdrift, og vi har overskuddsvarme. Dette er bare ett av punktene som kan

gjøre etableringen ekstra interessant, sier Narud. -Vi kunne tenke oss å gjøre en studietur til Bedford, hvor det kan være nyttig å få med ressurspersoner fra fallskjermmiljøet. Om F/NLF eller OFSK ikke har midler til prosjektet vil de likevel kunne være viktige premissgivere for å skape et driftsopplegg som er kostnadseffektivt og giret mot å skape inntekter. Vi må også ha en faglig vurdering av inntekspotensialet. Narud avslutter med å forklare at de svært gjerne vil ha med private investorer i prosjektet. -Og gjerne fra fallskjermmiljøet. Vi er avhengig av god kontakt med miljøet, og vi anser det som viktig med private midler og innsats. Om noen skulle være interesserte må de gjerne kontakte meg direkte!

Exotic i Mosambique

Willy BoykensFoto

Neste ESA boogie blir i Mosambique fra 14. til 28. februar. Vi samles i Johannesburg før en tredagers preboogie safari i Pilanesberg parken. Så får vi en dag i Johannesburg med lunsj i Soweto, før vi flyr ut til øygruppen Bazaruto hvor vi blir de eneste beboerne på Bazaruto Lodge. Her får vi åtte dagers hopping, før det hele avsluttes med en valgfri afterboogie tur til Victoria Falls. Google Bazaruto; dette ville jeg ikke gå glipp av! Mer info kommer snart på www.exoticskyadventures.com.

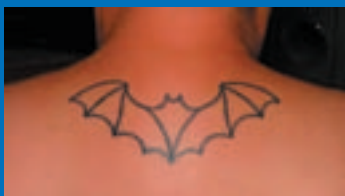
Rekord flest hopp, historikk

EILIF NESS HAR ETTER ARTIKKELEN I FRITTFALL #2/O8 KOMMET MED NOEN FAKTAOPPLYSNINGER FRA DEN FORRIGE REKORDEN I ANTALL HOPP PÅ EN DAG.

VIDAR ANTONSEN FOTO

Den første slike rekorden ble satt i 1974 med det samme flyet, LN-TSB, altså for 34 år siden...

Den 19. mai 1974 kl 10.45 tok TSB av fra parallellbanen på Rygge med Petter F. Ringvold som flyger og Eilif Ness som hopper (alene) til 1.800 fot – dropp 10.49 og ny takeoff 10.52. Flygingen var lagt opp slik at flyet takset forbi landingspunktet, tok ombord hopperen med ny skjerm uten å stanse og tok av på direkten igjen. Deretter nytt løft hver sjette minutt i tre timer og 17

SD tattis

En tandemlev i Tønsberg likte Sky Design sin bat-logo så godt at hun spurte om hun fikk tatovere den. Her er resultatet. Kult?

minutter. Siste hopp kl. 15.02 – totalt 33 hopp.

11 skjermsett ble pakket av åtte mann fra Nimbus – alle sammen Paracommander rundkalotter – unntatt den siste der de pakket inn er 7TU C9 som overraskelse.

Til slutt ett hopp fra 7.500 fot med Eilif + Ola Høyset og Lars-Jacob C-Aamot.

Hensikten var at Eilif skulle komme først til 1.000 hopp, og det klarte han som første hopper i Norge, knepent foran Egil Kato Hansen som ikke visste noe om kuppet og manglet 20 hopp...

Som temporekord står sannsynligvis den rekorden ennå. Eilif tror ikke at Kjell Westby klarte å slå den, og på Hamar klarte de det i hvert fall ikke.

Saken har fått opp flere minner. Her et noe forkortet brev til redaksjonen fra Axel Faye:

I siste Frittfall nr. 2 2008, side 6-7, er nevnt ny Norgesrekord i antall fallskjermhopp på en dag.

Den første Norgesrekorden i antall fallskjermhopp på en dag ble satt av Eilif Ness på Jarlsberg flyplass sommeren 1970. Bl.a. jeg var vitne til den sammen med mange andre fallskjermhoppere. Jeg husker ikke antallet hopp og jeg tror han hoppet Para Commander og muligens noen vanlige TU'er under rekorden. Det

Birdman StreetGear

Birdman lanserer street fashion, Birdman StreetGear. Klærne er for salg på nettbutikken deres allerede nå. Klærne, hovedsaklig jeans og t-shirts, er designet for og inspirert av fallskjermhoppere, BASE hoppere og andre eventyrere. De skal reflektere holdninger, personligheter og karakterer man finner hos dem som ikke er redd for å eksperimentere – de som er villige til å ta sjansen på livet og alt det har å tilby. I følge en stolt Jari. Kolleksjonen ser bra ut den! Shoppen finner du på www.bird-man.com/store.

var lite fallskjerm tilgjengelig den gangen, og bare ett fly under rekordforsøket mener jeg: alternativt TSF'en. Det var før vi fikk to-dekkeren: Den engelske to-motors Rapiden med Rothman reklame og bygd i 1943 i England.

Eilif gjorde også den første RW-kontakten sammen med Coucheron-Aamodt eller Olav Høyset, også sommeren 1970 på Jarlsberg flyplass.

Selv hadde jeg A-sertifikat A70 og 25 hopp. Jeg fikk aldri til landingsfall på grunn av – konstatert for ca. 10 år siden – for trang kanal for nervene nederst i ryggen. Det hindret nerveimpulsene i å nå beina og hoftene på riktig tid, jeg fikk aldri til landingsfall og jeg fikk det jeg kalte bakkeskrekk etter fire skader. Jeg hoppet TU, muligens også LL og TT, trekantet Crossbow og en engelsk 30 fot Dominator som var beregnet for 130 kilo totallast: hopper, våpen og 30 kilos utstyrssekk i lang line.

Under det første fallskjermshowet på Jarlsberg sommeren 1971 tror jeg hoppet og landet Olaf Olsen (Laffen) med Dominatoren min sittende i en campingstol til stor jubel for publikum. Reserven hans var en vanlig 26 fots T10.

Den første kvinnelige hopperen var vel Gro Enger i 1969. Hun hadde A-sertifikat. Den neste var Gerd Langseth som i alle fall hadde B-sertifikat og jeg tror hun fikk C-certifikat. Gerd hoppet stil, presisjon 3-personers RW og muligens også annen RW.

Axel Faye, begynte sent, nu 80 år

2.930
Antall kilometer
tur-retur
Oslo-Maubeuge.

Hermine er her!

Frøken Skurdal så dagens lys for første gang 7. september. Gratulerer Tina og Mikjel!

Equinox Boogie

Bli med på Australias største musikk- og fallskjermfestival! Årets boogie holdes på Ramblers, Toogoolawah i Queensland, fra 11.-19. oktober.

Det loves turbinfly, trenere og organisatorer på toppnivå, video på alle løft, dagens video, lotterier og fantastisk natteliv. På et topp hoppfelt. Tidligere har rundt 300 hoppere deltatt på arrangementet som går annenhvert år.

Av organisatorne nevnes Dave Morris med 30-50 mannaer hver dag, Fiona Mc Eachern og Belgium Steve organiserer krevende FS bigways. Naomi Adams og Marco Tiezzi, Mr. Atmonauti, vil organisere freefly, head-up, head-down og angles. Det skal settes nye rekorder! Greg og Elaine Cox vil lede wing-suit flockingen og arrangere kurs for alle nivåer. Demodresser blir tilgjengelige. Robbie McMillan vil holde CP coaching, og det vil bli anledning til å delta på tidlig morgen CRW løft med trenere. Så spesialiteten til Ramblers; hopping med oppblåsebare gadgets, tubes, rockeringer og annet moro!
www.skydiveramblers.com

Norges Cup

NC 2008 er et kapittel for seg. Det blir kanskje skrevet ferdig av konkurransekomiteen til Frittfall #4?

Så langt har redaksjonen bragt på det rene at runde 1 ble avlyst. Runde 2 ble gjennomført på Voss, men resultatlisten har enda ikke blitt sendt inn til seksjonen. Ryktet sier at bare CP ble gjennomført. Runde 3 på Jarlsberg ble gjennomført, men det var ikke nok lag som stilte i FS, så det ble bare gjennomført konkurranse i FF og CP. Her fremgår det av en resultatliste at Håvard Flaas satte ny distanserekord med 135 meter! Runde 4 ble gjennomført parallelt med NM. Her ligger resultatene ute på fallskjerm. no. Noen oppsummering av rundene er visst ikke klar. Premiering er det foreløpig ikke penger til, da det ikke er sendt inn påmeldingsavgifter fra arrangørene av runde 2 og 3.

Er interessen faktisk så dårlig, eller er det bare slett informasjonsarbeid fra konkurransekomiteen, KuK, som får NC til å fremstå som et dødt prosjekt? Gjor forbundsledelsen og komiteen nok for å skape interesse om et arrangement som kunne ha stort potensiale for både å fremme laghopping og aktivitet generelt?

Fet tandemexit

OTTAR HAVIGFoto

Emma Staubo og Esben Evensen i en fet tandemexit over Jarlsberg 2. juli.

down'n' & dirty

**Sky Design Butikk AS har fått nytt
telefonnummer,
og er mer tilgjengelige enn noen gang!**

+47 97 100 600

**Kontakt oss ved spørsmål om
fallskjermutstyr!**

Kjevik FSK

Sylvknapp Boogie

SYLVKNAPP LIGGER I VALLE I SETESDALEN, OG ER ET STED SOM VIRKELIG RYKKER I DEN NORSKE FOLKESJELA.

LINN MIKKELBORG **TEKST OG FOTO**
LARS ERIK SIVERTSEN **FOTO**

Mellom bakkar, snødekte fjell, elv og fossefall, ligger en liten flyplass, med nok stripe til å lande LN-KAO(S), stort nok landingsområde til at også elever kan bli med, og masse boltreplass for energiske fallskjermhoppere, både på dag -og nattetid. Alt som skal til for å dra i gang en skikkelig boogie, med andre ord. Flyplassen er dog noe utsatt for vær og vind, og etter to tidligere mislykkede forsøk på å dra i gang Sylvknapp

Boogie, viste endelig værgudene seg fra sin beste side, og vi hadde en fantastisk helg i Setesdalen i slutten av juni.

Naturen på Sylvknapp er spektakulær, og for én gangs skyld følte ikke flyturen så lang, da de fleste satt som bergtatt på vei til høyde og bare nøt utsikten. Svein-pilot var noe skeptisk til fjellene i begynnelsen, men han ble fort varm i trøya og koste seg mellom bakkar og berg. Å hoppe der var fantastisk, med fjell i 2.000 fots høyde på hver side av dalen som en flott ramme rundt vakker natur. Det var nok flere som var fristet til diverse stunts over fjellknattene, men fornuften lot råde hele helga (kanskje med unntak av lørdagsnatten, men en kan vel egentlig ikke forvente annet...?). Det ble gjort over 100 hopp iløpet av helga. LN-KAO gjorde fantastiske 18 løft på lørdagen, stort sett alle til full høyde. Dette må jo ansees som en aldri så liten bragd!

Det ble gjort elevhopp på både line og frittfall, og

ellers tracking, FS, freeflying, wingsuiting og CP. Det ble arrangert en noe original ølpress, noen vil kalle det ondskapsfullt, andre ser muligens humoren i det, men det var ihvertfall bare vann på flaskene. Uttrykket på de stakkars ølpressende menn, som kuttet skjermer og løp som besatt for å kløyve vann var ihvertfall ubetalelig! Lars Erik, Øivind og Vegard gjorde et flott skjermflyvingshopp med røyk og påfølgende swooping, det så fantastisk ut fra bakken. Odd J., Thomas og Arve fra Stavanger, samt undertegnede, klarte også å stable fire vingedresser i en C185, med rimelig samlede exits. Vi er fortsatt temmelig stolte over dette.

Tradisjonen tro ble Sylvknapp Boogie 2008 avslutta med fest i ekte Kjevik-stil, med bål og flammer, og vi grilla og drakk slik drikke som fallskjermhoppere liker, og mere til, langt inn i de tidlige morgentimene.

Takk til PG som dro i gang boogie, Svein pilot for flott flyging, HL Lars Erik for å holde oss i ørene, samt alle som kom og bidro til en vanvittig flott helg i Setesdalen. Mere takk!

Innhopp på Åros-stranda

Fulldriftsukene til Kjevik Fallsjermklubb ble avsluttet med et mystery innhopp, og 10 hoppere gjorde et fantastisk innhopp i solnedgang på Åros-stranda i Søgne. Kvelden ble avsluttet med reker og øl på hytta til Haukom-brødrene i Ny Hellesund. Det er hva jeg kaller en smak av honning...

45.000 til TV-aksjonen!

TØNSBERG FSK DONERTE ET TANDEMHOPP MED STORFORMASJON I FORBINDELSE MED FJORÅRETS TV-AKSJON HVOR MIDLENE GIKK TIL UNICEF.

unicef

LISE NANSEN **TEKST**
THOMAS EVENSEN **FOTO**

Tandemhopp med storformasjon ble lagt ut på nettaksjonen deres og der ble det lagt inn bud fra hele landet. Vinneren var en utflyttet østending med adresse i Bergen, Bjørn Asphaug. Han betalte kr. 45.000 for hoppet!

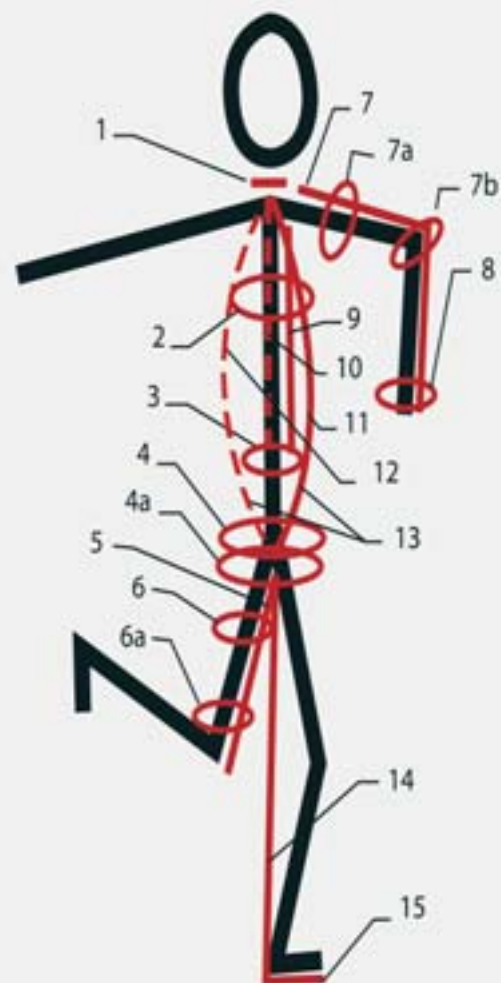
Planen var på lage en storformasjon

rundt tandemmen og å sette verdensrekord om det lot seg gjøre. Vi fikk 12 frivillige som stilte opp og var med i formasjonen; Tone Bergan, Morgan Dale, Esben Evensen, Øivind Godager, Simen Granviken, Harald Henden, Per Børre Kiserud, Rune Midtgård, Jakob Mo, Tim Nansen, Carl-Erik Tuv og Lise Nansen. Tandemhoppmester var Nicolai Nansen og Thomas Evensen foreviget hoppet.

Siden vi ikke fikk den største formasjonen i verden rundt tandemmen, lagde vi en topoengs storformasjon, og det er etter det vi har funnet ut av en rekord i seg selv. Det ble jo et vakkert skue for vedkommende som var passasjer. Han var da også strålende fornøyd med det hele og ville gjerne komme tilbake for flere hopp senere.

MÅLESKJEMA HOPPDRESS

1	skulder ↔ skulder	cm
2	rundt bryst	cm
3	rundt midje	cm
4	rundt hoft	cm
4a	rundt hoft (jente)	cm
5	skritt ↔ midt på kne	cm
6	rundt tykkåret	cm
6a	rett over kne	cm
7	skulder ↔ håndledd	cm
7a	biceps	cm
7b	albue	cm
8	håndledd	cm
9	armhule ↔ midje	cm
10	nakke ↔ midje	cm
11	skritt ↔ hals	cm
12	skritt ↔ nakke	cm
13	hals ↔ skritt ↔ nakke	cm
14	skritt ↔ gulv	cm
15	skotupp ↔ hæl	cm
16	høyde	cm
17	vekt	kg
18	gutt/jente	
19	bestillingsdato	

farger nylonstoff: hvit, lys grå, gul, orange, rød, blåturkis, grønturkis, rød-lilla, blå-lilla, kongebå, marine, svart.

farger bomull: hvit, gul, grønturkis, rød, magenta (sterk rosa), burgunder, lys lilla, lys kongebå, marine, svart

farger spandex: hvit, lys grå, mørk grå, gul, sennep, rød, burgunder, grønturkis, rød-lilla, blå-lilla, kongebå, marine, svart

Når du tar målene bør du ha på deg det du vanligvis har under hoppdressen på sommeren. Husk at dressen blir lik de målene du oppgir - ferdig sydd.

SKYDESIGN COLLECTION • LUNDEVEIEN 20 • 2435 BRASKEREIDFOSS
 MOB: 90 78 73 70 • TLF/FAX: 62 42 33 10
 URL: WWW.SDCOLLECTION.NO • E-POST: BESTILL@SDCOLLECTION.NO

JEG BESTILLER HERVED:

HOPPDRESS PRIS

☐ slick suit	
☐ nylonfront	2.050,-
☐ bomullsfront	2.050,-
☐ bomulldress	2.170,-
☐ lett type boogieutgave	2.170,-
☐ kameradress	
☐ big wing	2.150,-
☐ small wing	2.030,-
☐ freestyle dress	2.210,-
☐ blyvest (3 kg. m/ekstra lommer)	720,-
☐ varmetight (polartech powerstretch)	720,-

EKSTRAUTSTYR

☐ forsterket kne	95,-
☐ polstret kne (med varmetoff)	160,-
☐ lag grep (ben grep)	205,-
☐ dobbel armgrep	110,-
☐ booties (standard)	440,-
☐ stringbooties (standard)	560,-
☐ stringbooties (med regulering)	670,-

	PRIS
☐ pynte- og forsterkningsbånd	135,-
☐ slider holder	60,-
☐ dobbel nylonfront (lyse farger)	280,-
☐ løs varmhals "smekke"	265,-

FARGER

- front: _____
- ben: _____
- rumpe: _____
- spandex sider: _____
- spandex rygg: _____
- spandex skritt: _____
- arm yters: _____ ☐ bomull ☐ spandex
- forsterkningsbånd: _____
- grep/vinge: _____

Prisene er inklusive moms.

- ☐ Jeg ønsker å betale i oppkrav (+ porto) ☐ Jeg ønsker å betale med kredittkort (+ porto)

- ☐ VISA kortnummer: _____ Utløpsdato: _____
- ☐ Euro/Mastercard kortnummer: _____ Utløpsdato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

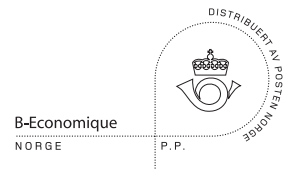
Postnummer: _____ Poststedsted: _____

Telefon: _____ Mobil: _____

MAIL BESTILLING TIL:

bestill@sdcollection.no

B RETURADRESSE: F/NLF, Postboks 383 Sentrum, 0102 Oslo

Du ringer, vi bringer...

...hvasomhelst, hvorsomhelst, nårsomhelst.

Sky Design Butikk AS - Dronningensgate 13 - PB 670 Sentrum 0106 OSLO - Tlf: 97 100 600 - Mail: butikk@skydesign.no - Web: www.skydesign.no/butikk